Nr. 30

28 juli 1962
VERSCHIJNT WEKELIJKS

SJORS van de Rebellenclub

Dag Vader

Jets over herten

Gerrit Dekker in Balkbrug (Ov.) heeft laatst op een wandeling een groepje herten gezien en hij vraagt nu of we in Sjors iets over deze dieren willen vertellen, vooral wat betreft de soorten, waar ze voorkomen enzovoort.

De hertenfamilie wordt verdeeld in vier onderfamilies: de muskusherten, de muntjakherten, de echte herten en de schijnherten. Het *muskushert* is ongeveer 1 meter lang en 70 tot 75 centimeter hoog. Het heeft geen gewei, maar in de bovenkaak vinden we een paar puntige, naar beneden gerichte hoektanden, die ongeveer 5 tot 7 centimeter uit de bek steken. Van deze tanden maakt het muskushert onder andere gebruik bij het vechten. Muskusherten komen voor in Midden-Azië van de Himalaya tot Siberië en in Korea.

Het *muntjakhert* is ongeveer even groot als het muskushert en draagt wel een gewei. Ook dit hert maakt bij vechtpartijen gebruik van zijn scherpe hoektanden. Het muntjakhert komt voor in Oost- en Zuidoost-Azië.

De *echte herten* worden weer onderverdeeld in vier groepen. Het *ezelshert*, ook miloe of Pater-Davidshert genoemd, stamt uit Noord-China. Het is een zeldzaam dier, dat een eigenaardig gevormd en rijk vertakt gewei heeft. Bovendien heeft het een staart, die lijkt op die van een ezel. Het *damhert* vind je in veel dierenparken en hertenkampen. Bij deze soort draagt het mannelijke dier, de bok, een schoffelvormig gewei. Damherten zijn eersteklas springers. In Artis is het wel voorgekomen, dat een damhert zonder veel moeite over een hek van anderhalve meter hoogte sprong. Het *Sikahert* lijkt iets op het damhert, maar het gewei heeft geen schoffelvorm. Dit hert komt voor in Japan, China en op Formosa. Het *edelhert* heeft een prachtig gewei met een flink aantal vertakkingen. De mooiste geweien komen voor bij bokken in de leeftijd van 12 tot 14 jaar. Het edelhert, ook wel roodwildhert genoemd, leeft in heel Europa, Noord-Amerika en Azië, in gebieden met een landklimaat.

Het *schijnhert* is een onderfamilie, waartoe alle Amerikaanse herten (behalve het edelhert), elanden, rendieren, reeën en waterreeën behoren. Enkele namen van herten die tot de schijnherten behoren zijn: Virginiahert, poedoe, waaierstaarthert, witstaarthert en zwartstaarthert.

Bij de laatste familie hoort ook de *ree*, een vlug en slank hert. Het wordt ongeveer 1 meter lang en 70 tot 75 centimeter hoog. De bok draagt een gewei, de reegeit bijna nooit. Reeën leven van gras, kruiden knoppen enzovoort. In de oostelijke provincies van Nederland komt de ree vrij algemeen voor, in de provincies Noord- en Zuidholland alleen maar plaatselijk en in Zeeland helemaal niet.

DICKIE DAPPER

LEONARD

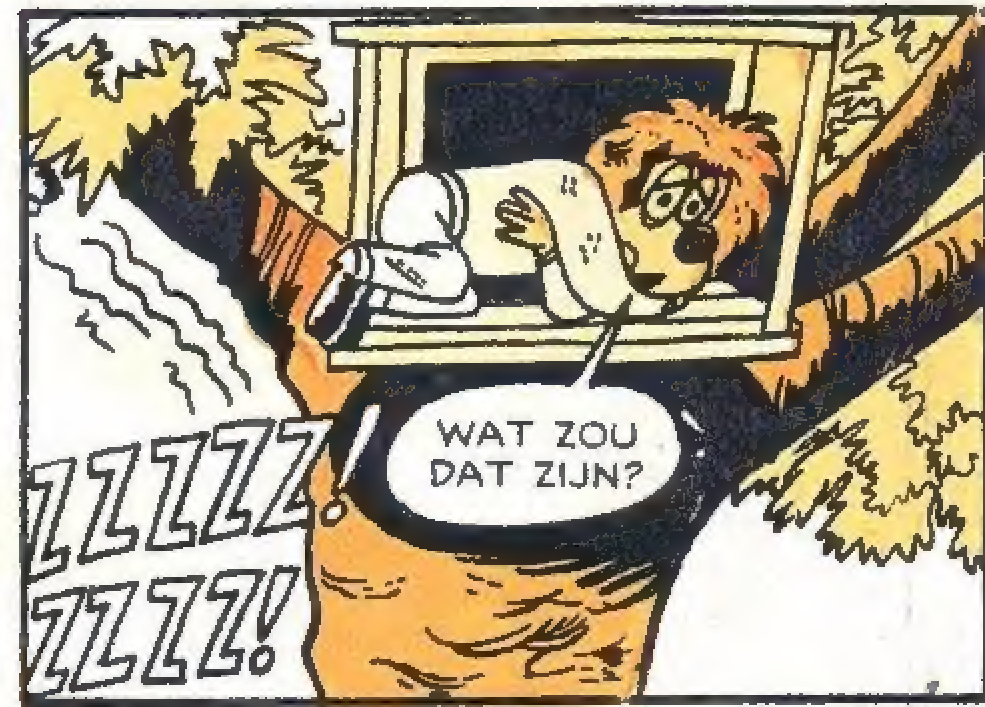

FOEI, WAT HEB IK EEN SLAAP!

IK GA EVEN EEN DUTJE DOEN!

PARDON, MENEER. IK GA DEZE BANK SCHILDEREN!
VERF

IN DEZE BOOM WEET IK EEN FIJN PLEKJE!

Z-Z-Z-Z

WAT ZOU DAT ZIJN?
ZZZZZ ZZZZ!

?
KRAK!

KAN IK DAN NERGENS SLAPEN?

IK WEET AL WAT!
NAAR DE RIVIER

HIER KUN JE SLAPEN!
ZZZZ

NOU, WEL TE RUSTEN!

BAH, HET LUKT HIER OOK AL NIET!

ALSMAAR DIE VISSEN!

De man van staal

TED, KEN EN ARCHIE WAREN IN AFRIKA OP ZOEK NAAR DE STENEN LEEUW. TWEE SCHURKEN, PROFESSOR MALEY EN BRINDO, HADDEN DE HELFT VAN HUN KAART WETEN TE BEMACHTIGEN.

OVER DE RIVIER VOER DE BELLA DIEPER HET BINNENLAND IN.

WE MOETEN NU ZO VLUG MOGELIJK BIJ DE ZWARTE HEUVELS ZIEN TE KOMEN.

JA, MAAR EERST MOET ARCHIE HOUT HAK-KEN.

TED BRACHT DE BELLA NAAR DE OEVER EN DAAR ZORGDE ARCHIE VOOR EEN NIEUWE VOORRAAD HOUT.

ZO IS HET WEL GENOEG, ARCHIE. BRENG HET MAAR AAN BOORD.

DAT HEEFT IE VLUG GEDAAN!

EEN PAAR DAGEN LATER DOEMDE ER OPEENS EEN NIEUW GEVAAR OP.

GINDS ZIJN STROOM-VERSNEL-LINGEN!

JA, WE ZULLEN AR-CHIES HULP WEER NODIG HEBBEN!

MET HULP VAN DE ROBOT MANOEUVREERDE TED DE BELLA TUSSEN DE ROTSEN DOOR.

KIJK UIT DAT DE BOOT NIET GERAAKT WORDT, ARCHIE!

NAARMATE ZE VERDER VOEREN WERD DE RIVIER GEVAARLIJKER.

HOU VOL, ARCHIE! ALS DE PROFESSOR EN BRINDO ONS NU ZAGEN, ZOUDEN ZE IN HUN VUISTJE LACHEN!

ZONDER DAT TED HET WIST WAREN DE PROFESSOR EN BRINDO HEN GEVOLGD.

ZE MAKEN EEN GOEIE KANS OM OP DE ROTSEN TE PLETTER TE SLAAN!

DAT HOOP IK NIET! EERST MOETEN WIJ DE ANDERE HELFT VAN DIE KAART HEBBEN!

MET EEN WRANG GLIMLACHJE ZEI DE PROFESSOR:

EVEN LATER VERDWEEN DE HELICAR.

IN EEN BOCHT VAN DE RIVIER LAG HET ACHARIDORPJE. M'TULA, HET OPPERHOOFD, RIEP VERBAASD:

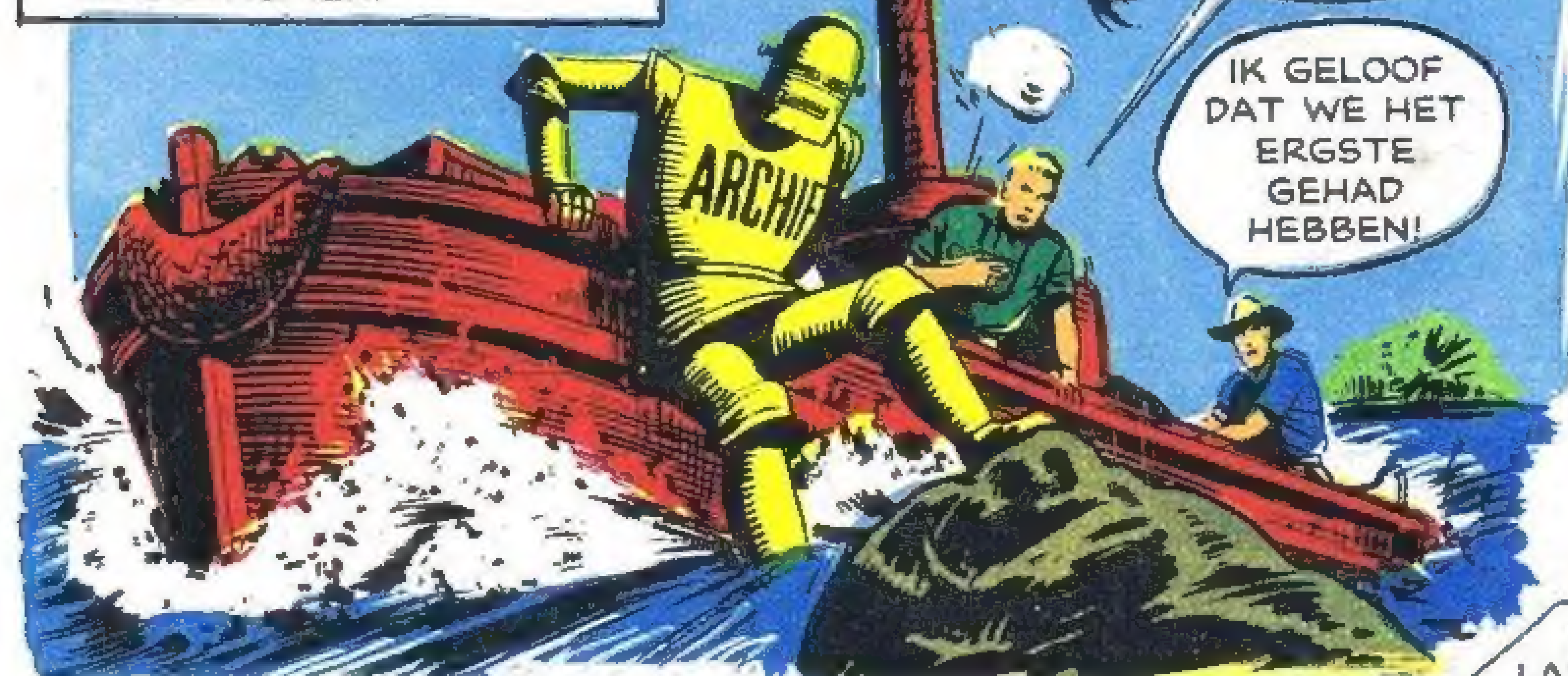

EVEN LATER LANDDE DE HELICAR EN PROFESSOR MALEY EN BRINDO STAPTEN UIT.

INTUSSEN WORSTELDEN TED, KEN EN ARCHIE NOG STEEDS OM AAN DE STROOMVERSNELLINGEN TE ONTKOMEN.

EVEN LATER LAGEN DE STROOMVERSNELLINGEN ACHTER HEN.

TOEN ZAGEN DE VRIENDEN HET ACHARIDORPJE.

MAAR PROFESSOR MALEY HAD ANDERE PLANNEN. HIJ RICHTTE ZIJN ZENDER, DIE INTUSSEN GEREPAREERD WAS, OP DE BELLA.

De roep van het circus

DEBBIE WEST WILDE SAMEN MET HAAR HOND TEX GAAN WERKEN IN CIRCUS MELWIN. MAAR ALLEEN TEX WERD AANGENOMEN. TOEN BRAK ER EEN OLIFANT LOS...

DEBBIE GING VLUG NAAR TEX. EVEN LATER RIEP MENEER MELWIN HAAR. PAULA, DE ACROBATE, WAS BIJ HEM.

DEBBIE, JE KUNT IN DE WAGEN VAN PAULA GAAN WONEN! MORGEN PRATEN WE WEL VERDER!

DEBBIE WIST DAT PAULA HAAR NIET MOCHT.
JIJ MAG ERIN, MAAR DIE HOND BLIJFT BUITEN! MIJN WAGEN IS GEEN HONDEHOK!

TOM MORDEN HAD PAULA'S WOORDEN GEHOORD.
TREK HET JE MAAR NIET AAN, DEBBIE. TEX KAN WEL IN DE MATERIALEN-TENT SLAPEN!
DANK JE WEL, TOM!

DIE NACHT SCHROK DEBBIE OPEENS WAKKER...
IK HOOR TEX! HIJ VOELT ZICH NATUURLIJK EENZAAM IN DIE TENT!

ZE TROK EEN JAS AAN EN GING NAAR BUITEN.
KUN JE NIET SLAPEN? KOM, DAN GAAN WE EEN EINDJE WANDELEN!

SAMEN MET TEX LIEP ZE NAAR DE GROTE CIRCUSTENT EN DAAR...
BINNENKORT MOGEN WIJ HIER OOK OPTREDEN, TEX! ZEG, WAAR-OM BLAF JE ZO?

DEBBIE KEEK OMHOOG EN SCHROK. BOVEN IN DE TENT ZAG ZE EEN GEMASKERDE FIGUUR.

CIRCUS MELWIN ZAL TEN ONDER GAAN!!

OLIVIER en de zeerovers

met tekeningen van Herman Giesen

KORTE INHOUD: *Olivier Crow, leerling-tamboer bij het 111e Regiment Infanterie van het Britse leger, en zijn nichtje Pollie Trott maken in India het vervoer mee van drie schatkisten, die door een groep soldaten van Mandelpore naar Madras gebracht moeten worden. Vaandrig Boscowen voert het bevel en sergeant Trott, Pollies vader, en soldaat Pilchard zijn ook van de partij. Onderweg ontmoeten Pollie en Olivier Paul Carvell, schrijver van de Overzeese Compagnie. In Bombay gaat de hele groep aan boord van het schip de* Eenhoorn. *Olivier ziet een dikke Indiër, Asaf, die meegaat naar Madras. Onderweg bespieden Olivier en Paul hem in het ruim van het schip. Olivier wordt ontdekt en Asaf beschuldigt hem ervan dat hij hem een kostbare ring ontstolen heeft. Even later wordt de* Eenhoorn *aangevallen door een zeeroversschip. Pollie, Olivier en Paul bevinden zich in een roeiboot. Na een kort gevecht verdwijnen de zeerovers weer. Asaf, vaandrig Boscowen en de schatkisten zijn verdwenen. Trott en Pilchard gaan op zoek naar Pollie, Olivier en Paul, die ergens op zee dobberen. Dezen ontdekken een eiland, gaan aan land en nemen hun intrek in een grot. In een van de wanden daarvan is een draak uitgehouwen. Al gauw blijkt dat ze niet alleen zijn op het eiland. Eerst verdwijnt Paul op raadselachtige wijze, daarna Olivier. Intussen naderen sergeant Trott en soldaat Pilchard het eiland.*

Pharao," zei sergeant Trott na een paar minuten, „we moeten op onze hoede zijn. Het is mogelijk, dat het de kinderen zijn, maar het kunnen ook wel wilden zijn, die ons straks op datzelfde vuur willen gaan roosteren."

„Ja, we zullen voorzichtig zijn. En als ze de kinderen kwaad gedaan hebben, dan zullen wij ze weleens wat leren, dat ze hun leven niet meer zullen vergeten."

„Dat zullen we zeker!" beaamde sergeant Trott.

Pollie stond een hele poos doodstil. Toen vermande ze zich en begon hardop te praten: „Pollie, mijn kind," zei ze dapper, „je moet je niet overstuur maken. Wat zou Olivier zeggen, als hij hier was? Hij zou zeggen: Kalm blijven, Pollie. Ik moet mijn gang gaan en heel gewoon doen. Wat zou ik ook weer doen? O ja, eten klaarmaken. En dat zal ik doen ook. En ik ga de tafel zo gezellig dekken, als ik kan. Maar, maar er hoeft maar voor één persoon gedekt te worden."

Die gedachte maakte haar bijna weer van streek, maar ze schudde haar hoofd alsof ze haar angst voorgoed van zich af wilde zetten. Vastberaden ging ze naar de stapel kokosnoten en nam er één af.

„Deze lijkt me wel goed. Waar is die steen ook weer, waar ik de dop er altijd mee af sla? O ja, hier ligt ie."

Ze kraakte de kokosnoot volgens de regels van de kunst en toen draaide ze

zich om, met in iedere hand een halve kokosnoot, terwijl de kokosmelk op de vloer druppelde. Er had iemand gehoest!

,,O. . . wie — wie bent u?" vroeg ze met een benauwd stemmetje.

,,Mijn naam is Grijnzende Murphy, ik ben kok geweest op de *Maskerade*, en nu ben ik aan land gezet om op dit eiland te passen. Het is ons hoofdkwartier."

Pollie staarde de forse Ier aan, en ze zag waaraan hij de bijnaam Grijnzende Murphy te danken had. Een oud litteken, dat veroorzaakt was door een houw met een mes, had een lichtrode glenf op zijn linkerwang achtergelaten. Nu dit weer genezen was, was de ene hoek van zijn mond opgetrokken, zodat het leek of hij altijd grijnsde. Hij was op blote voeten en hij droeg een katoenen broek en een gestreept hemd. Zijn haar was lang en dik en zijn reusachtige armen waren fantastisch getatoeëerd met draken.

,,Dus. . . dus u bent een zeerover," bibberde Pollie.

,,Zo is het, een zeerover, die voor niets en niemand bang is."

Pollies moed begon nu terug te keren. Het was een hele troost dat ze nu wist, wie de vijand was; dat ze niet bang hoefde te zijn voor een raadselachtig iemand of iets, maar alleen maar voor deze brede, lelijke en niet erg slimme man.

,,Wat heeft u met Olivier en Paul gedaan?" vroeg ze streng.

Hij ging naar de stenen draak, leunde met zijn schouder tegen één kant en duwde. Tot Pollies verbazing zwaaide de hele steenmassa geruisloos open.

,,Dat is een deur!" riep ze stomverbaasd uit.

,,Precies. Het is een deur. Zo heb ik de jongens gevangen. Ik was daarbinnen, ik zwaaide de draak open en ik had ze te pakken, voordat ze een kik konden geven."

Hij ging door de donkere ingang naar binnen en zijn stem galmde: ,,Kom er maar uit, jongens!"

Hij kwam terug met Paul, die hij meesleurde en neerzette op de stenen stoel bij de tafel. Pauls polsen en enkels waren aan elkaar gebonden en hij had een doek voor zijn mond. Hij keek woedend naar Murphy en deed wanhopige pogingen om zijn handen los te krijgen. De Ier lachte en gaf Paul een draai om de oren.

,,Zit stil, jij!" zei hij, en toen Pollie naar Paul toe rende, trok Murphy haar ruw achteruit.

Daarna ging hij Olivier halen, die net als Paul gebonden en gekneveld was, en zette hem naast Paul neer. Hij sloot de geheime deur en wreef zich eens in de handen.

,,Laten we maar eens horen, wat jij te zeggen hebt," zei hij. Hij maakte de doek voor Oliviers mond los.

,,Jij, lelijke schurk!" riep Olivier.

,,Dat vind ik nou helemaal niet aardig om zo iets te zeggen tegen een heer, die je net weer de mogelijkheid om te praten heeft teruggegeven," grijnsde Murphy en hij maakte ondertussen Pauls doek los.

,,Als ik vrijkom, sla ik je je lege hoofd in!" riep Paul woedend.

,,Paul, Olivier! Is alles goed met jullie? Heeft hij jullie geen pijn gedaan?" vroeg Pollie.

,,Pijn gedaan," zei Murphy, ,,ik heb ze geen pijn gedaan, nog niet. Vertel me nu eens wie jullie zijn, jongeheren, en hoe jullie hier zo op mijn eiland komen, hè?"

,,Ik ben tamboer Crow van het 111de Regiment Infanterie," zei Olivier, ,,en vijf dagen geleden hebben we hier schipbreuk geleden."

,,En ik ben Paul Carvell, klerk bij de Overzeese Compagnie, en ik eis dat u ons onmiddellijk vrijlaat."

,,Ha, ha, wat je zegt." Grijnzende Murphy stond met de handen op de heupen op hen neer te kijken.

,,Deze heer," zei Pollie spottend, ,,is meneer Grijnzende Murphy, en hij is kok geweest op de *Maskerade*."

,,De *Maskerade*!" zei Olivier.

,,Kent u dat schip dan?" vroeg Murphy verbaasd.

,,En óf we dat kennen!" riep Paul uit, ,,dat is juist ons ongeluk. Dat piratenschip heeft ons schip, de *Eenhoorn*, aangevallen."

,,Is het toch waar? Nou, dan zullen ze wel een rijke buit binnengehaald hebben, voor zover ik kapitein Evans ken. Zie je, dit eiland waarop jullie toevallig terechtgekomen zijn, is het hoofdkwartier van de *Maskerade*. Ze laten me hier om alle goederen en de schat te bewaken. Daarom vond ik het helemaal niet leuk, toen ik jullie zag, en daarom heb ik jullie één voor één gevangengenomen."

,,Maar waar bewaart u al die goederen en de schat dan?" vroeg Paul.

,,In die grotten, daarachter," zei

Ze zag, waaraan hij de bijnaam Grijnzende Murphy te danken had.

Murphy, naar de geheime deur wijzend, ,,waar ik woonde, zolang jullie hier waren. Er is nóg een ingang op de heuvel, en er zijn ook luchtgaten in. Ze zeggen, dat daar in vroeger tijden de priesters woonden toen dit een heidense tempel was."

,,Hoor eens," zei Olivier, ,,je zou ons weleens los kunnen maken."

,,Losmaken? En dan jullie op mijn nek krijgen, zeker. O nee, bedankt voor je goede raad."

,,Wat wil je dan met ons doen?" vroeg Paul.

,,Misschien laat ik jullie wel aan je lot over, misschien doe ik wel wat anders, ik weet het nog niet. Als jullie je goed gedragen, zal ik niets doen vóór de *Maskerade* binnenloopt. Die kan nu iedere dag komen om goederen en water te halen. Dan kan kapitein Evans beslissen wat er met jullie gebeuren moet. Maar nu ik jullie toch in mijn macht heb, ga ik even een luchtje scheppen. Ik zal jou ook nog maar even vastbinden, zus, voor alle zekerheid."

,,Heb het lef eens om haar vast te binden!" riep Olivier kwaad.

De Ier trok er zich niets van aan. Hij opende de geheime deur en kwam terug met een stuk koord, juist toen Pollie koortsachtig probeerde om Oliviers polsen los te maken.

Hij trok haar ruw achteruit en bond haar polsen op haar rug vast en toen bond hij ook haar enkels aan elkaar. Hij deed een stap achteruit en lachte hen alle drie uit. Ze keken hem woedend aan.

,,Lief zijn, hoor!" hoonde hij, ,,ik kom zo terug. En ik ga mijn pistool laden en dat steek ik tussen mijn riem. Als jullie streken proberen uit te halen, ben ik niet gemakkelijk, snap je?"

Hij haalde een pistool met een lange loop uit de grot en laadde het en toen stak hij het tussen zijn gordel. Nog even keek hij heel gemeen naar hen, klopte op het pistool en ging de trap af.

Pollie, Olivier en Paul probeerden onmiddellijk elkaars polsen los te maken, maar dat was onbegonnen werk.

Sergeant Trott en soldaat Pilchard trokken hun boot op het strand. Ze bogen en strekten hun pijnlijke armen en keken om zich heen.

,,Nou, daar zijn we dan, Pharao, en ik hoop in vredesnaam dat we hier meer geluk zullen hebben dan op de andere eilanden. Die rook schijnt inderdaad als noodsein te zijn bedoeld. Maar, Pharao, wat is dat daar op het strand? Kijk eens, ik heb het gevoel dat mijn ogen mij bedriegen."

,,Sergeant," zei Pilchard ernstig, toen hij zag, waar de man naar wees, ,,dat is de jas van een tamboer en naar de kentekenen te oordelen van een tamboer van het 111de Regiment Infanterie. Het is de jas van Olivier die daar aan die tak hangt. Waar zou dat voor dienen?"

,,Lief zijn, hoor!" hoonde hij, ,,ik kom zo terug."

Ze renden naar de tak toe en lazen wat Paul op een stuk papier had geschreven, dat hij aan de jas had vastgemaakt.

,,Dat is nogal duidelijk," zei de sergeant, ,,echt iets voor Olivier. ,,Pollie-eiland", wat aardig. Pharao, ze zijn hier geweest, dat is een ding dat zeker is. Maar waar zijn ze nu?"

,,Laten we eens roepen," zei Pilchard en ze riepen zo hard ze konden: ,,Pollie! Olivier! Paul! Honderdelfde Infanterie!"

De echo van hun stemmen kwam terug en verontwaardigde papegaaien vlogen op. Er kwam echter geen antwoord. Maar een halve kilometer verderop hoorde Grijnzende Murphy hen. Hij kon vanaf het smalle pad tussen de tropische planten het strand niet zien, maar hij trok zijn pistool en spande de haan. Toen kwam hij behoedzaam dichterbij.

Pilchard had het pad vanaf het strand gezien.

,,Kijk, sergeant, een voetafdruk van een mens. Niet erg groot, niet klein, maar ertussenin. Ongeveer de maat van Olivier. Deze kant gaan we op."

,,Ze zijn hier wel geweest, Pharao, maar zouden ze hier nog zijn? En leven ze nog? Of zijn ze omgekomen?"

,,Wie weet, sergeant, misschien zitten ze aan de andere kant van het eiland en hebben ze ons niet gehoord. We zullen hun kamp wel gauw vinden. Tjonge, tjonge, wat zal het een feest zijn hen weer te zien!"

Ze gingen achter elkaar aan het pad op, totdat Pilchard plotseling bleef staan en een vinger tegen zijn lippen legde. Hij ging een paar passen terug en fluisterde:

,,Ik heb daar vóór ons iemand gezien, sergeant. Een man met een gestreept hemd aan. Het leek er veel op dat hij niet gezien wilde worden."

,,O! Nou, dan zal ik er maar eens naar toe gaan en kijken of hij het goed met ons meent of niet. Jij moet me dekken en naast me kruipen. Als hij kwaad wil, spring je ertussen, snap je?"

,,Wees voorzichtig, sergeant," fluisterde Pilchard en toen stapte hij tussen de wirwar van takken en bladeren aan de kant van het pad. De sergeant liep door, ging de bocht om en daar stond Grijnzende Murphy met zijn pistool in zijn hand. De beide mannen bleven staan.

,,Halt!" schreeuwde de sergeant en toen voegde hij er op vriendelijke toon aan toe: ,,Goedendag!"

,,En wie denk je wel, dat je bent om halt tegen mij te roepen?" vroeg Murphy. ,,Ik heb je wel horen kletsen. Handen omhoog of anders. . ."

,,Hoe durf je zo tegen mij te spreken!" riep de sergeant hoogst verontwaardigd.

,,Omdat ik dit pistool heb en omdat dit mijn eiland is, en omdat ik niks van je moet hebben, en omdat je je nu moet omkeren en terug moet gaan naar je boot, en omdat je dat nu direct moet doen, en vlug wat!"

,,Luister nou eens even," zei sergeant Trott kalm, ,,ik heb schipbreuk geleden en ik ben op zoek naar mijn dochter, mijn neef en hun vriend. Ik heb geen kwade bedoelingen."

,,Kwaaie bedoelingen of niet," zei Grijnzende Murphy, ,,ik heb je al gezegd wat je moet doen en dat doe je nu gauw. En anders gaat dit pistool zo maar af."

De sergeant paste er wel voor op, dat hij niet naar links keek, waar Pilchard naar voren kroop.

Plotseling schreeuwde Pilchard: ,,Dekken, sergeant!" Hij nam een sprong, wierp zich op Grijnzende Murphy en deze kwam met een smak op de grond terecht. Het pistool ging af en toen mengde de sergeant zich ook in de strijd. Al gauw hadden ze Murphy overmeesterd.

,,Bij de minste of geringste beweging schiet ik, begrepen?" gromde Pilchard, terwijl hij het pistool op Murphy richtte.

,,Ik bedoelde het niet zo kwaad, heren," zei Murphy, ,,het was maar een. . . eh, grapje."

,,Net wat je zegt, een grapje," zei Pilchard grimmig, terwijl hij met het pistool zwaaide.

,,Vertel nu eens vlug," gebood de sergeant, ,,heb je iets gezien van die drie jongelui, over wie ik het had?"

Murphy keek van de een naar de ander. Hij wreef eens over zijn kin en begreep er blijkbaar niets van.

,,Drie jongelui?" vroeg hij. ,,Twee jongens en een meisje? Bedoelt u die misschien?"

,,Wie zou ik anders bedoelen?" brulde sergeant Trott.

,,Nou, eh, ja. Ik heb ze gezien. Eigenlijk zijn ze nu in de tempel, daar zitten ze."

,,Tempel? Welke tempel?" raasde de sergeant. Hij balde zijn vuisten en bedreigde Murphy op een schrikaanjagende manier.

Murphy deinsde achteruit. ,,Nou, u hoeft niet zo kwaad te doen. Ik zal u er wel heen brengen."

Pilchard greep Murphy bij de schouder en schudde hem heen en weer. Zijn stem klonk scherp. ,,Ik wil je dit wel vertellen, als jij ze kwaad gedaan hebt, dan ga ik je eigenhandig vierendelen, zo waar als ik hier sta!"

,,Kwaad? O nee, zulke aardige kinderen zou ik heus geen kwaad doen. Alleen, uit gekheid, meer niet, als. . . eh. . . kwajongensstreek heb ik hun handen en voeten aan elkaar gebonden. Ziet u? Het was maar een spelletje, meer niet."

,,Ik zal jou leren met je spelletjes," raasde de sergeant weer. ,,Voor mij uit en vlug! Vooruit, schiet op, zeg ik!"

Hij zette zijn voet tegen het onderste deel van Murphy's rug en duwde hem met kracht vooruit.

,,Vastgebonden!" mompelde de sergeant, terwijl ze vlug doorliepen. ,,Vastgebonden!"

,,Een spelletje spelen, hè?" zei Pilchard. ,,Pas maar op, dat ik geen spelletje met jou ga spelen!"

HOOFDSTUK VII

Piraten, ahoy!

Geen wonder dat ze allemaal erg opgewonden waren, toen ze elkaar weer hadden teruggevonden. De drie jongelui werden vlug losgemaakt en ze begonnen allemaal tegelijk te praten.

Grijnzende Murphy zat ietwat angstig in een hoek dit alles te bekijken en grijnsde erger dan tevoren bij de vreselijke dreigementen van Pilchard. Sergeant Trott omhelsde Pollie, graaide eens door Oliviers haardos en schudde Paul krachtig de hand. Pilchard riep alle sfinxen, de grote farao en zelfs de piramiden aan om van zijn blijdschap te getuigen.

Toen de eerste opwinding wat voorbij was, vertelden ze hun belevenissen; hoe ze de ontberingen op zee overleefd hadden en het droevige relaas van het verlies van de schat van de radja en van vaandrig Boscowen. Olivier keek bij dit nieuws erg beteuterd. Hij beschouwde het als een smet op de goede naam van het regiment.

,,Oom," zei Olivier opeens, ,,die schurk daar zegt dat de *Maskerade* nu iedere dag komen kan, hier, op dit eiland."

,,O ja," antwoordde sergeant Trott en floot daarbij nadenkend voor zich uit. ,,Daar wordt het niet beter van. Ik heb al meer van dat moordlustige zeeroversschip gezien dan me lief is!"

,,Ziet u, sergeant," legde Paul uit, ,,hij zegt dat ze hun voorraden hebben opgeslagen in grotten achter dat oude beeld, waar een geheime gang is."

,,Geheime grotten," riep de sergeant verbaasd uit, terwijl hij naar de draak keek.

,,Zo is het, meneer," grijnsde Murphy, ,,en als u me toestaat. . ."

,,Mond houden en blijf waar je bent of ik sla je tot moes!" gromde soldaat Pilchard en hij zwaaide wild met Oliviers knots.

,,Maar, meneer, ik wil goede vrienden met u zijn," zei Murphy ernstig.

,,Vrienden! Zo gemakkelijk gaat dat bij ons niet!"

,,Papa," kwam Pollie tussenbeide, ,,laten we eens gaan kijken, wat er in die grotten te zien is."

Dit voorstel werd aangenomen en Grijnzende Murphy moest hun laten zien hoe de deur opengemaakt kon worden.

Wordt vervolgd

BILLIE TURF

Het dikste studentje ter wereld

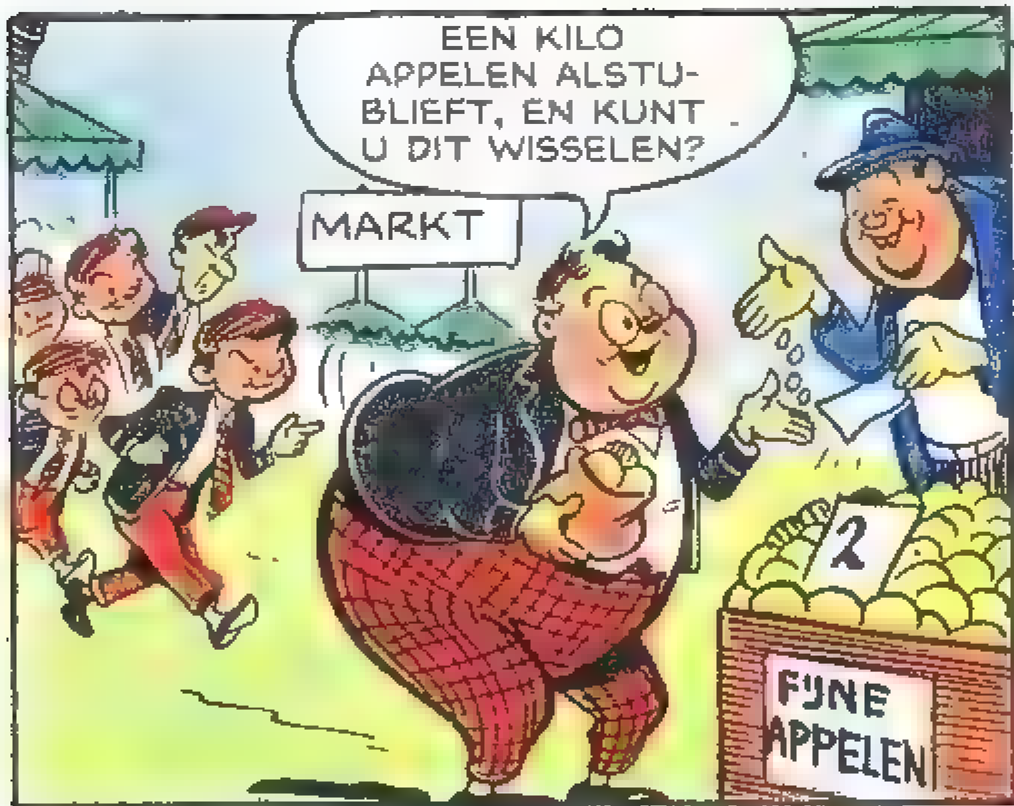

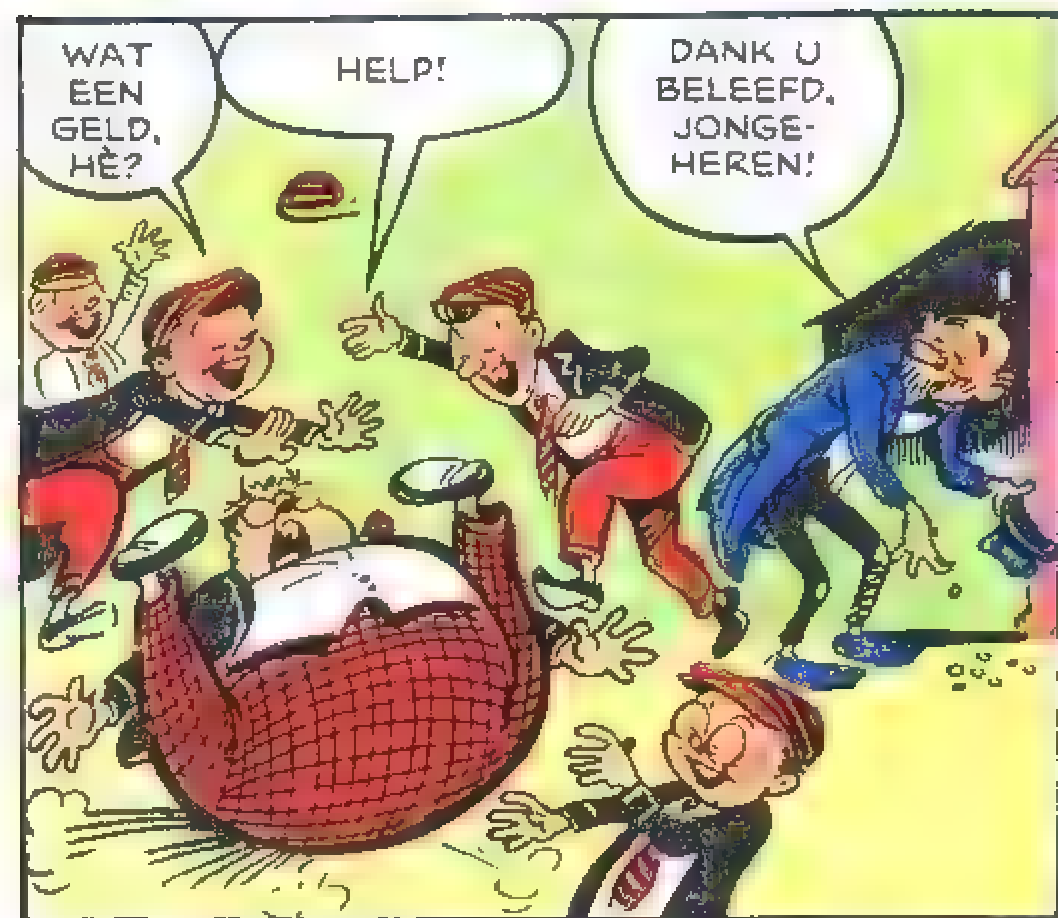

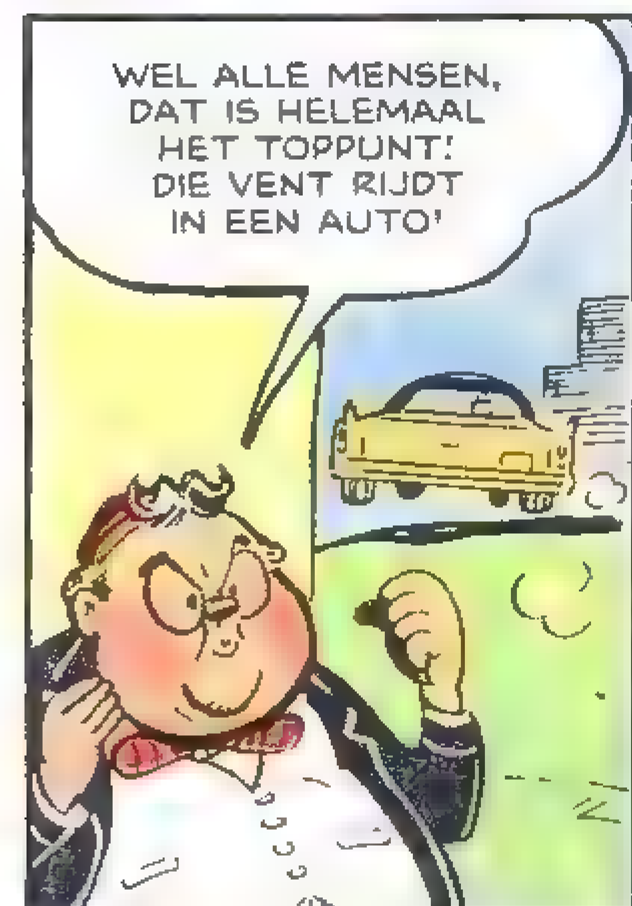

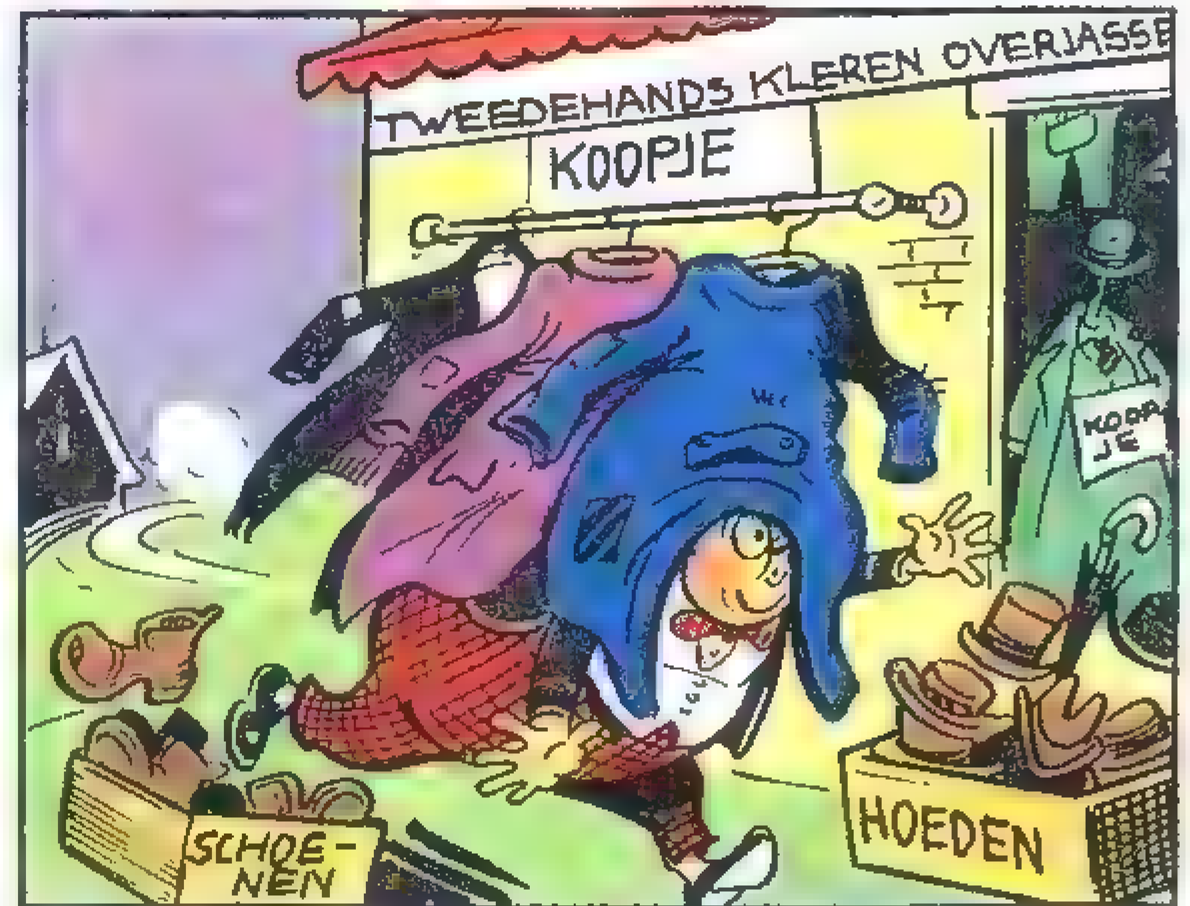

TOEN KREEG BILLIE EEN NOG GROTERE SCHOK...

KLEREN
LIEVE HELP, ZOU DAT DOOR DE WIND GEKOMEN ZIJN?
OVER-JASSEN
HOEDEN

IK ZAL ZE EERST MAAR WEER OPHANGEN.
IK BEN ZO VRIJ EVEN IETS VAN U TE LENEN! DIE OUDE KLEREN HEBBEN ME OP EEN IDEE GEBRACHT!

VLAK VOOR HET RAADHUIS GING BILLIE STAAN BEDELEN.
HEBT U EEN AALMOES VOOR EEN UIT-GEHONGERD MENS, MENEER?
HELP A.U.B. HON-GER

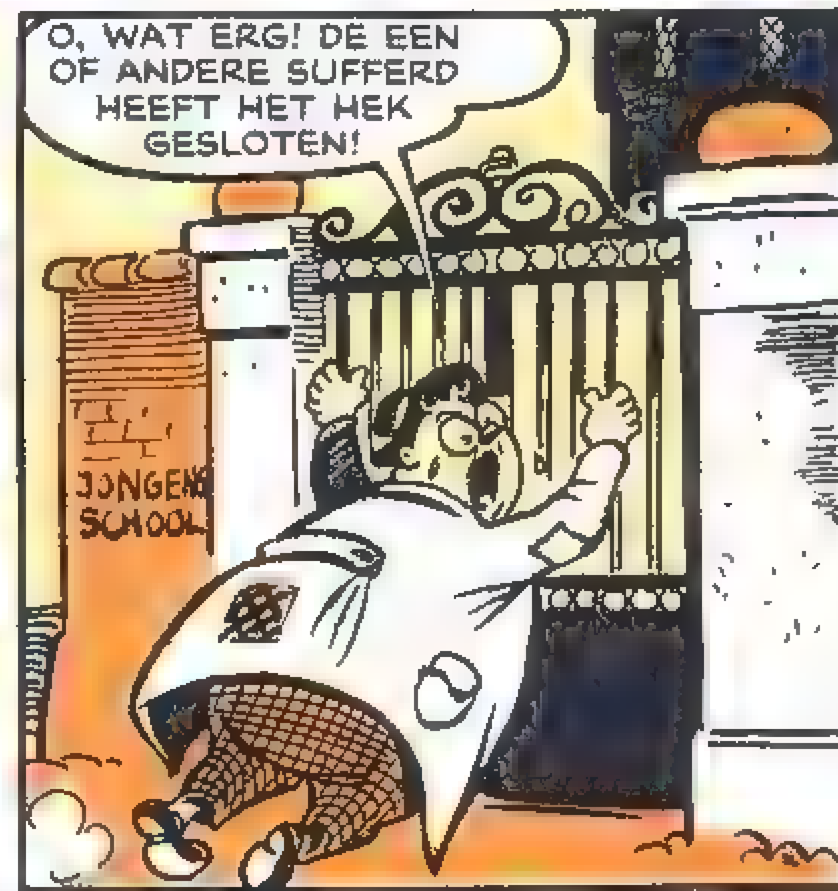

ZO, ZO, BEN JIJ UITGEHONGERD? JE LIJKT ME EERDER OVERVOED! WAAROM GA JE NIET BE-HOORLIJK WERKEN?

JE KUNT HIER EEN BAANTJE KRIJ-GEN. ZAKKEN CEMENT TEGEN DIE LADDER OP DRAGEN!
NEE, DANK U WEL! DAAR BEN IK VEEL TE FIJN VOOR GEBOUWD!
CEMENT

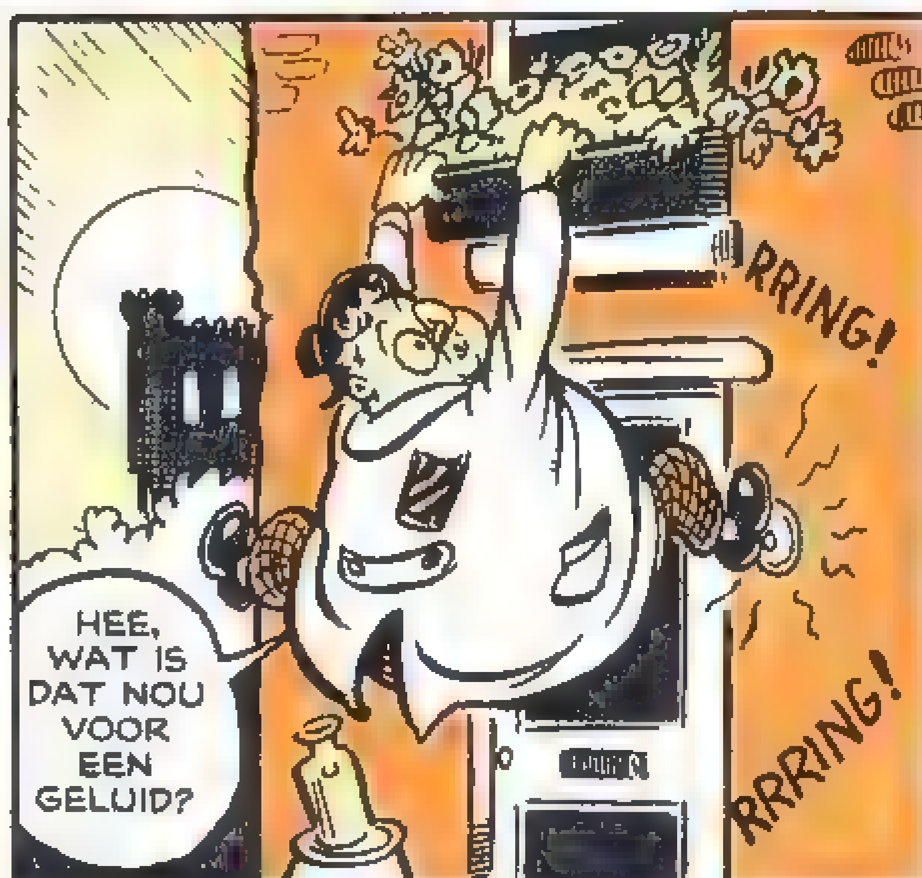

GOEDEMORGEN, BURGEMEESTER. WAAR BEGINNEN WE VANDAAG MEE?
HET EERSTE DAT WE DOEN IS EEN ARRESTATIE-BEVEL UITVAARDIGEN TEGEN AL DAT LUIE BEDELAARSGESPUIS!
LIEVE HELP, DAAR HOOR IK OOK BIJ!
AGENDA
KANTOOR VAN DE BURGEMEESTER

WE ZULLEN BEGINNEN MET DIE DIKKE DAAR TE ARRESTEREN!
ALLE MENSEN, IK GELOOF DAT HIJ MIJ BEDOELT!
RAAD HUIS

IK GA TERUG NAAR SCHOOL! DAAR BEN IK VEILIGER!
SCHOOL

O, WAT ERG! DE EEN OF ANDERE SUFFERD HEEFT HET HEK GESLOTEN!
JONGENS SCHOOL

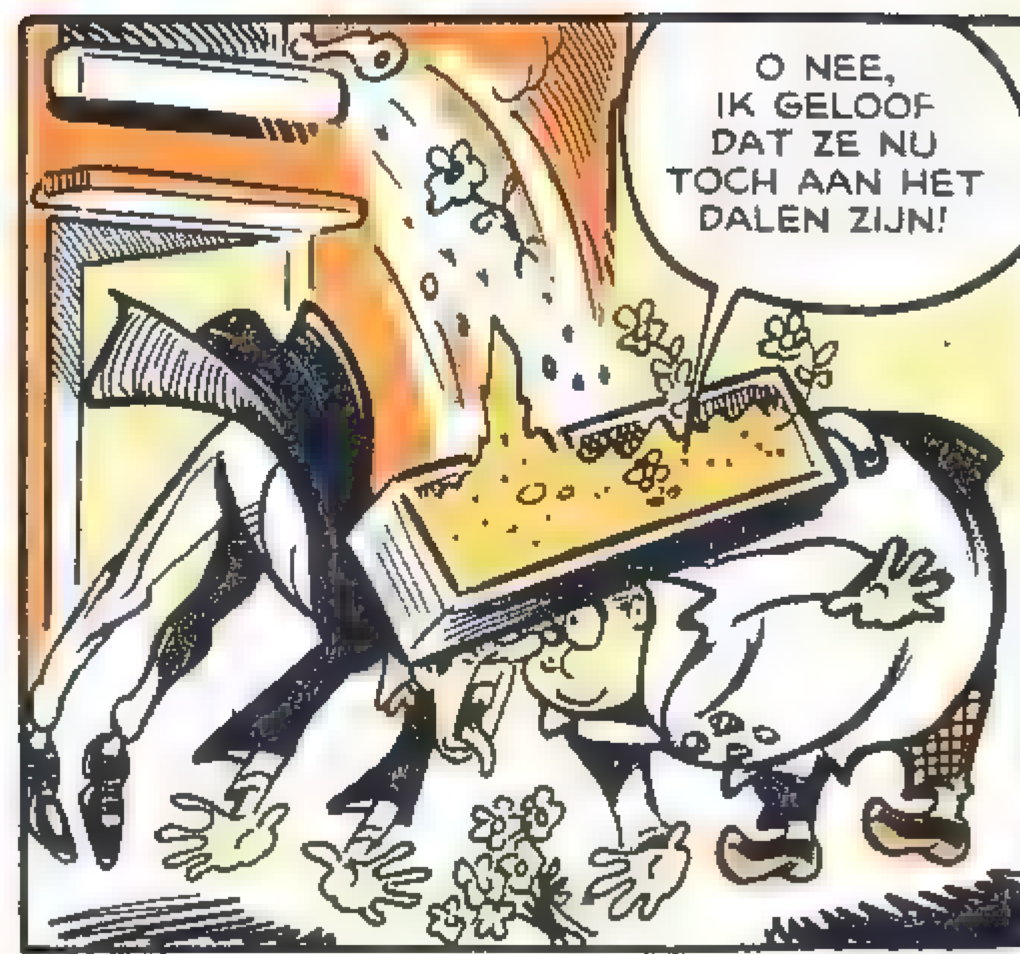

WACHT, MISSCHIEN KAN IK VIA HET RAAM VAN MENEER KWEL NAAR BINNEN!
H.KWEL

RRRING!
RRRING!
HEE, WAT IS DAT NOU VOOR EEN GELUID?

HELP! IK VAL!
H.KWEL
BONS!

Vreemde ongelukken in Amerika

ONGELUKKEN KUNNEN op een vreemde manier gebeuren. De politie in Miami in de Noordamerikaanse staat Florida zal dat volmondig toegeven. Maar wat zich vorig jaar op hoofdweg nummer één afspeelde, slaat alle records. Op een mooie dag in augustus kreeg Robert Simmonds pech aan zijn sportvliegtuigje. Alleen een noodlanding kon nog uitkomst brengen. Zonder aarzelen zette hij zijn toestelletje aan de grond op de drukke verkeersweg. Het vliegtuigje rolde uit, reed door een rood stoplicht en maakte een deuk in het spatbord van een vrachtauto voor het tot stilstand kwam. Er vielen geen gewonden en Simmonds kreeg geen bekeuring.

Randolf Johnson evenmin. Het was ook echt zijn schuld niet, dat hij met zijn paard en wagen in Chicago in de staat Illinois een botsing kreeg met een zeilboot. De boot, die op een vrachtwagen werd vervoerd, was blijkbaar de juiste koers kwijtgeraakt en gleed van de auto af, pardoes tegen de wagen van Johnson. De vijfhonderd dollar schade aan het vaartuig bewezen, dat een zeilboot maar beter in het water kan blijven.

Een ander vreemd ongeluk was het geval van mevrouw Catharine Meenan uit Lansing in de staat Detroit. Zij werd het slachtoffer van een auto-ongeluk, terwijl ze rustig op de tweede verdieping van een flatgebouw zat. Hoe dat mogelijk was?

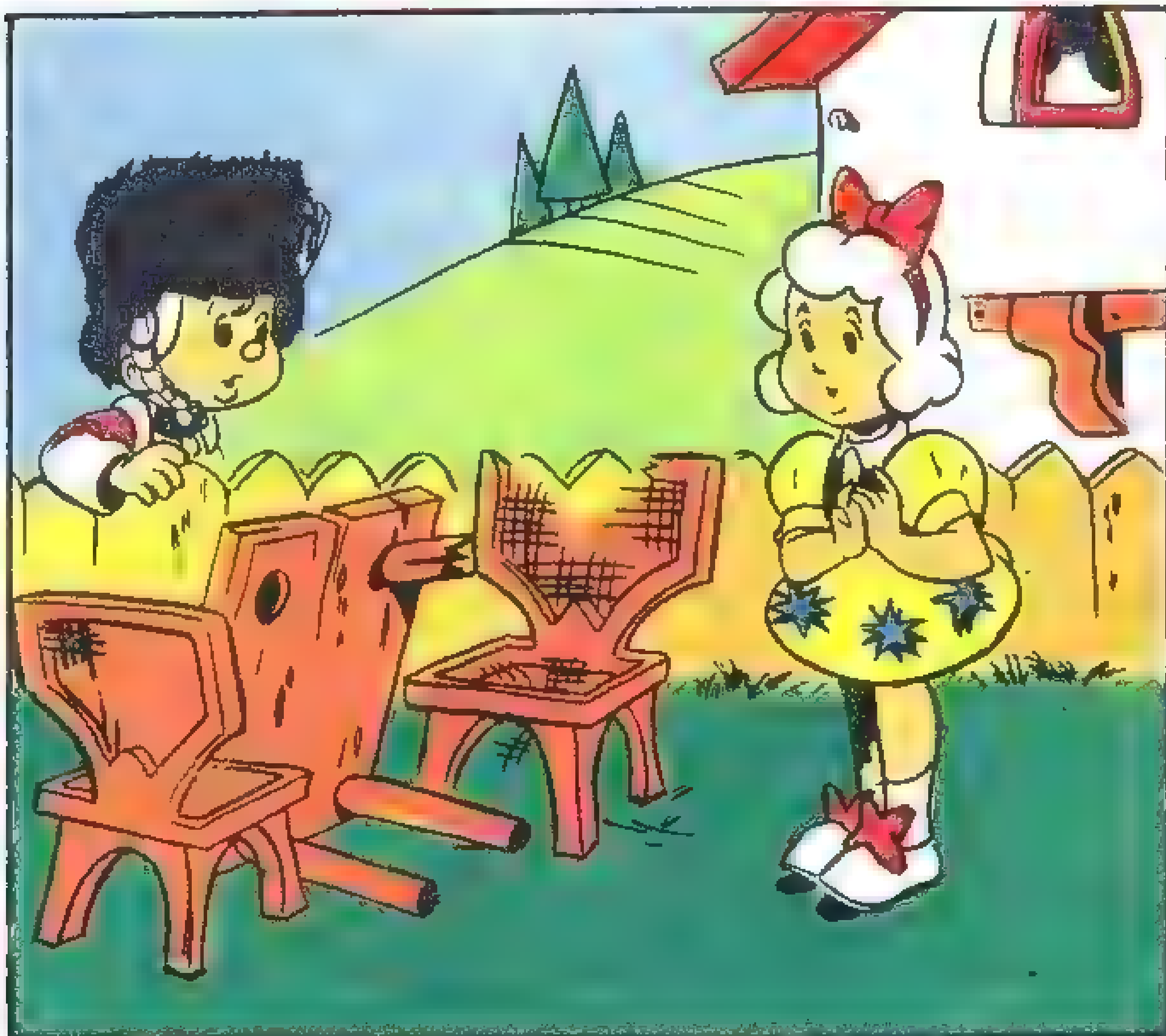

Beneden op straat reed een auto een voetganger aan. Diens schoen vloog met een wijde boog door de lucht en kwam acht meter verder het raam van mevrouw Meenan binnen. Gevolg: een paar lelijke schaafwonden op het hoofd van de niets vermoedende dame.

In Richmond in de staat Virginia werd de schoorsteenveger James Swootan naar het ziekenhuis gebracht, toen hij na een val over hevige pijnen klaagde. Hij was namelijk in een restaurant van zijn stoel gevallen.

In Palm Beach in de staat Florida tenslotte kwam onlangs een goederentrein in botsing met een auto. Het oude, maar blijkbaar nogal stevige karretje deed achttien goederenwagons ontsporen, was verantwoordelijk voor de vernieling van duizend meter baanvak en veroorzaakte alles bij elkaar een schade van rond vijftigduizend dollar. De bestuurder kwam er zonder kleerscheuren af, maar rapporteerde spijtig, dat zijn auto nogal beschadigd was. . .

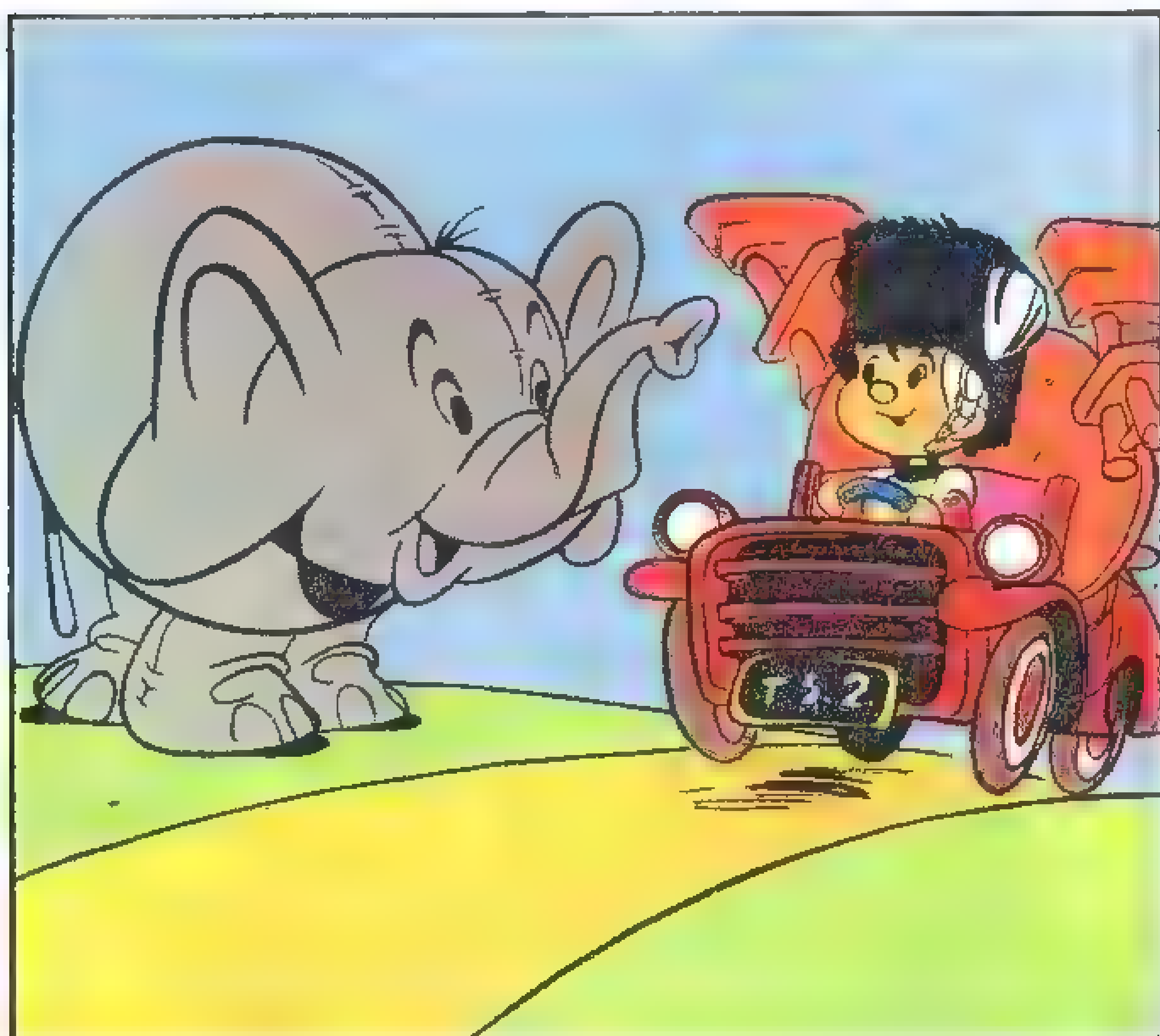
SPELEND

„Lieve help," zei Dollie Dimpel, toen ze op zekere dag haar tuinmeubeltjes bekeek. „Ze zijn een hele tijd niet gebruikt en zien er verschrikkelijk uit. Daar moet ik iets aan doen!" Op dat ogenblik kwam Tommie aanlopen. „Wacht maar, Dollie," zei hij. „Ik zal wel nieuwe voor je maken!"

Tommie ging vlug naar huis en toog aan het werk. Hij hamerde, zaagde en schaafde en al gauw had hij twee houten stoelen klaar en legde de laatste hand aan een ronde houten tafel. Terwijl hij zo bezig was, neuriede hij een liedje en dacht: Ik hoop maar dat Dollie ze leuk vindt!

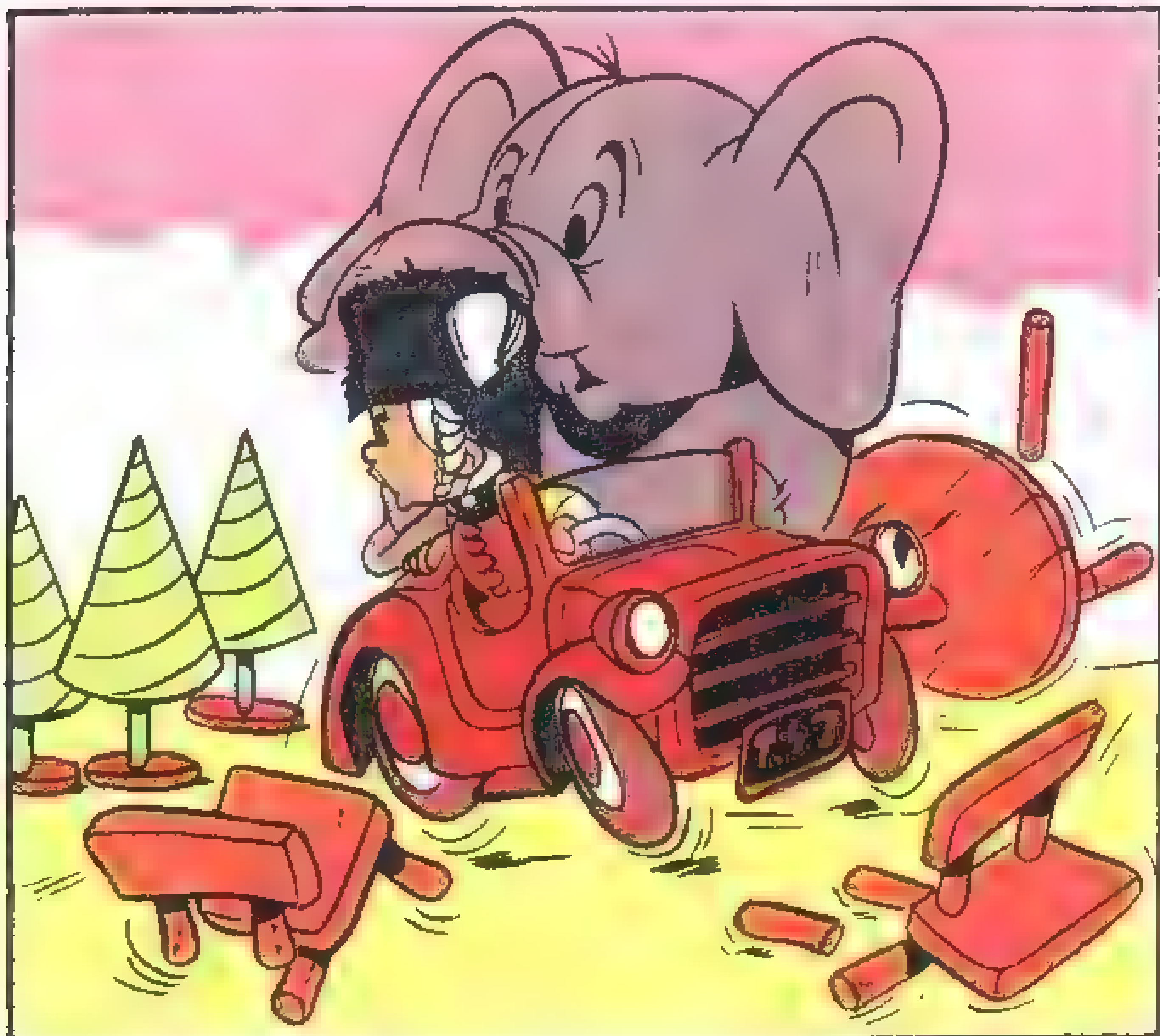

Toen alles klaar was laadde Tommie de meubels op zijn auto en reed naar het huis van Dollie. Op een heuvel onderweg kwam Tommie Della de olifant tegen. „Hee, Tommie," riep Della. „Mag ik met je meerijden tot aan de voet van de heuvel? Ik ben vreselijk moe en het is nog zo'n eind lopen!"

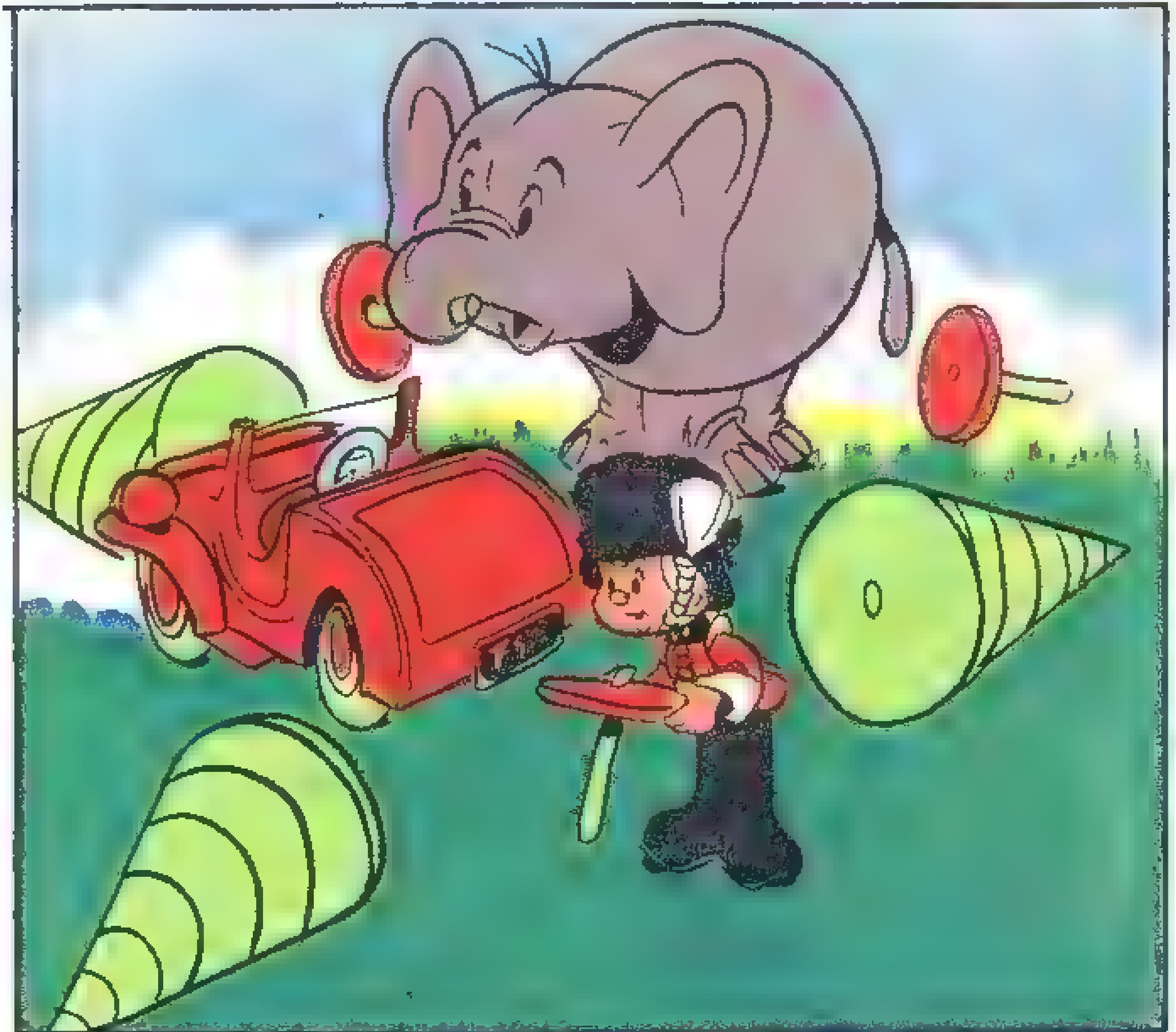

„Natuurlijk," zei Tommie en stopte boven op de steile heuvel. Della ging naast Tommie zitten en daar gingen ze. Maar zoals je weet is Della erg zwaar en toen hij was gaan zitten, begon de auto achteruit in plaats van vooruit te rijden. Tommie en Della keken elkaar angstig aan.

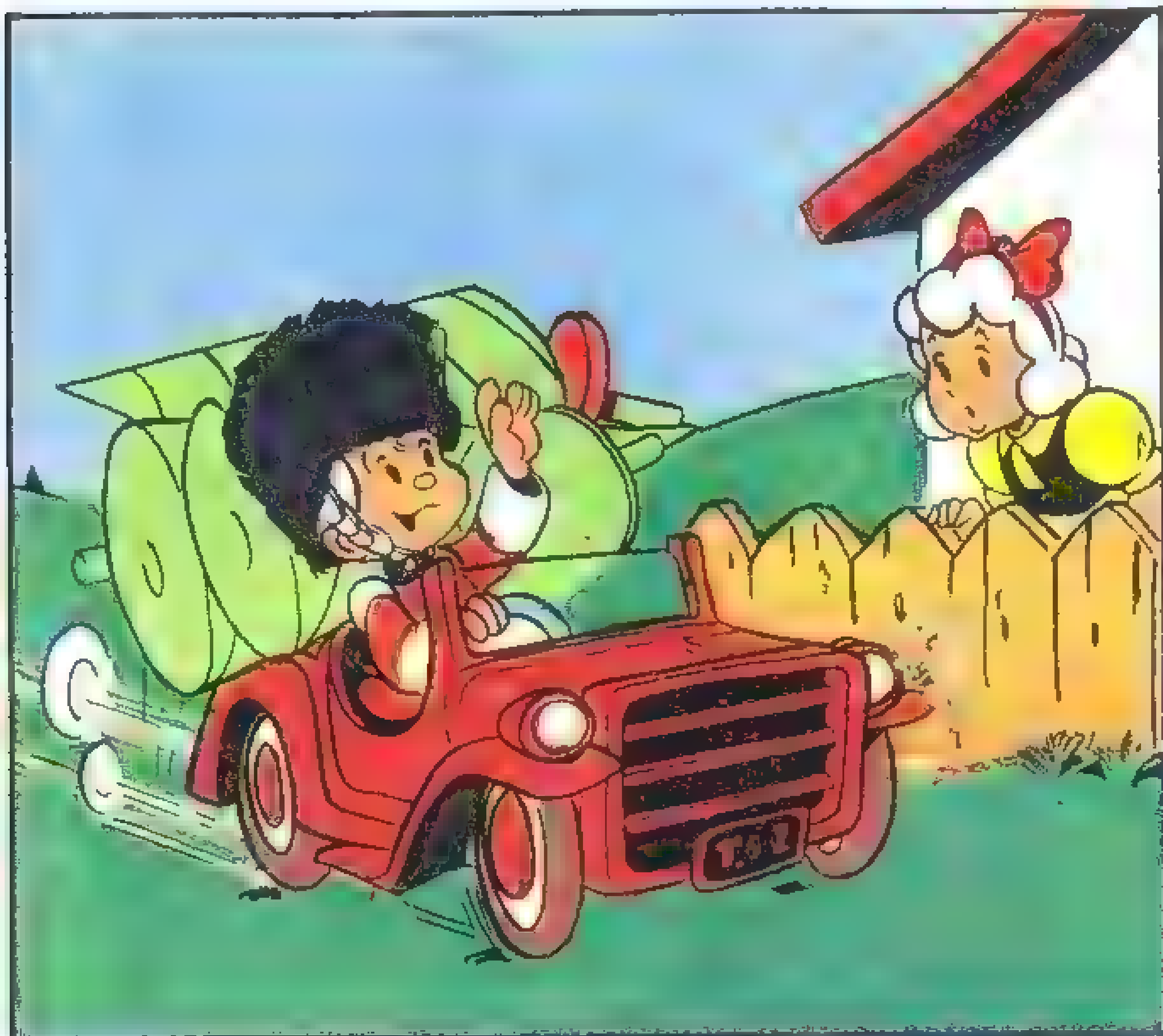
SPEELGOED

„Alle mensen," riep Tommie uit. „We rijden recht de heuvel af, maar aan de verkeerde kant!" „Help, help!" kermde Della, toen hij zag dat de stoelen en de tafel die Tommie gemaakt had, van de auto vielen en stukbraken. Tot overmaat van ramp reden ze recht op een groep bomen af.

Beng, bang, ging het. De auto raakte in zijn vaart drie bomen en kwam toen pas tot stilstand. Tommie was erg boos. Niet alleen waren de tuinmeubels stuk, maar ook waren de drie bomen die hij geraakt had, omgevallen. „Het spijt me heel erg, Tommie," zei Della. „Het is mijn schuld!"

Maar Tommie had een idee gekregen. „Maak je maar geen zorgen over die kapotte tuinmeubels, Della," zei hij. „Deze bomen kunnen we ook gebruiken." Della hielp Tommie de bomen op de auto te laden en besloot toen verder te gaan lopen. Tommie reed vlug naar het huis van Dollie Dimpel.

„Wat ga je met die bomen doen?" vroeg Dollie, toen Tommie was uitgestapt. Tommie liet het haar zien. Van de voetstukken van de bomen maakte hij krukjes en een van de bomen zette hij ondersteboven bij wijze van tafel. Dollie vond het een goed idee en schonk gauw een kopje thee in.

De reis om de wereld in 80 dagen

IN HET JAAR 1872 WILDE DE ENGELSMAN PHILEAS FOGG AAN ZIJN VRIENDEN BEWIJZEN DAT HET MOGELIJK WAS OM IN TACHTIG DAGEN OF MINDER ROND DE WERELD TE REIZEN. SAMEN MET ZIJN KNECHT PASSEPARTOUT GING HIJ OP REIS. ONDERWEG WERDEN ZIJ GESCHADUWD DOOR DETECTIVE FIX, DIE DACHT DAT ZE BANKROVERS WAREN. TUSSEN SAN FRANCISCO EN NEW YORK KWAM HUN TREIN OPEENS TOT STILSTAND. ER BLEEK EEN BRUG OP INSTORTEN TE STAAN...

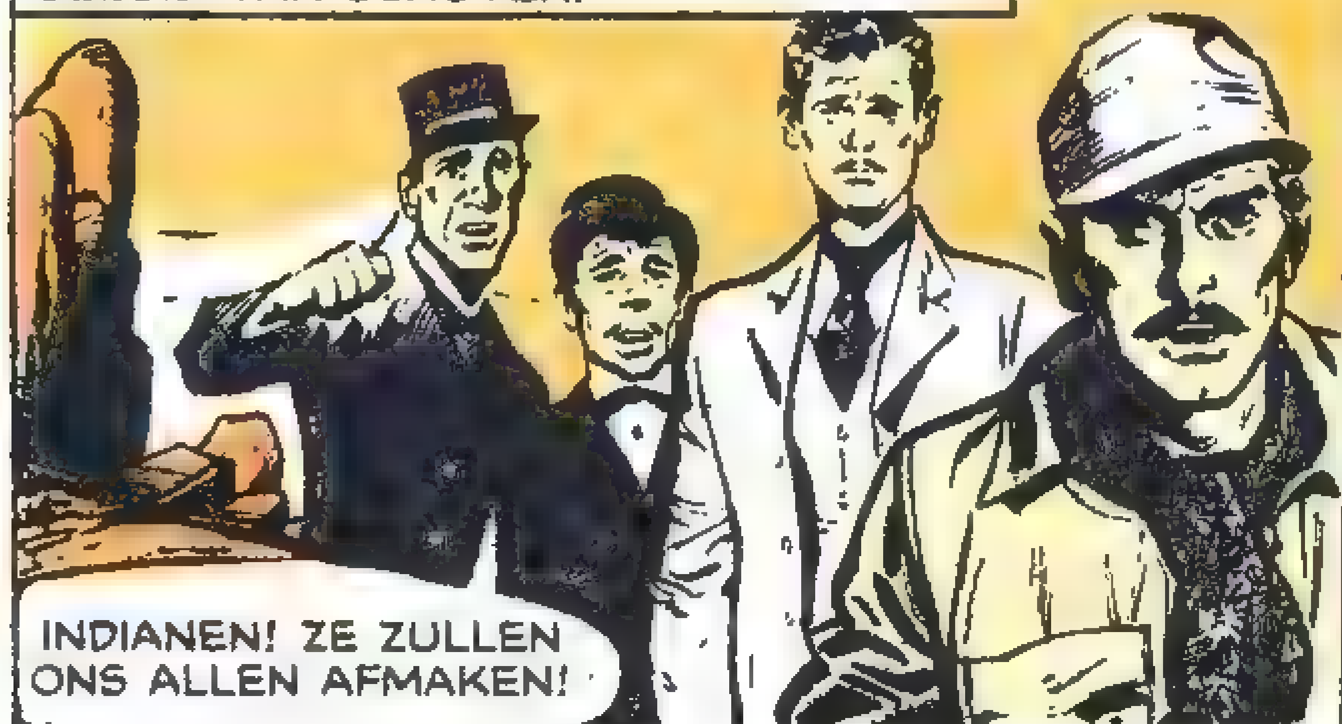

DOOR DE REPARATIE KREEG DE TREIN VIERENTWINTIG UUR VERTRAGING. DAARNA WERD DE REIS NAAR NEW YORK VOORTGEZET. NA AANKOMST IN DIE STAD HAASTTEN FOGG EN DE ANDEREN ZICH NAAR HET KANTOOR VAN EEN SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ.

EN MET HET VERTREK VAN DE CHINA NAAR ENGELAND WERD FOGGS HOOP OM LONDEN OP TIJD TE BEREIKEN TOTAAL DE BODEM INGESLAGEN.

9
SLOT

Het geheim van de groene woonwagen

door Stephen Mogridge

KORTE INHOUD: *Dick en Basil Sullivan logeren met hun ouders in een caravankamp in Cornwall. Zij sluiten vriendschap met een jongen uit de buurt: Yves Trettan. Samen met hem bekijken ze vanaf een heuvel een raketbasis en maken de lancering mee van een raket, die echter mislukt. Even later ontdekken ze in een bos een woonwagen en maken kennis met de bewoner, een zigeuner. De jachtopziener van Het Smokkelaarsnest, een villa in de buurt, verschijnt ten tonele en wil de zigeuner wegjagen, echter zonder succes. Er vindt weer een lancering van een raket plaats, die ook nu weer mislukt. Dick krijgt een vermoeden, dat zich iemand in de woonwagen verborgen houdt, en dit vermoeden wordt bevestigd. De jongens maken kennis met een tweede zigeuner en Dick ontdekt dat de woonwagen een dak van doorzichtig plastic heeft. Later nemen de jongens een kijkje in de woonwagen. Er blijken zich allerlei instrumenten in te bevinden. De jongens worden ontdekt en op dat ogenblik verschijnen drie mannen, die hen en de zigeuners gevangennemen. Samen met de zigeuners en de jachtopziener worden ze opgesloten in de kelder van Het Smokkelaarsnest.*

Misschien een valluik . . ." mompelde Dick en hij tastte met zijn ogen centimeter voor centimeter van het donker geverfde plafond af. Even later zat hij op de brede schouders van de jachtopziener en duwde tegen een rechthoekig paneel in het midden van het plafond. „Het geeft mee," zei hij. „Het *is* een luik!"

En uitgerekend op dat moment knarste het slot van de kelderdeur. Dick kon nog net op tijd de begane grond bereiken voor de drie donkergeklede mannen het trapje afkwamen. Met een kreet van verbazing trokken ze alle drie tegelijk hun pistolen. . .

HOOFDSTUK XII

Eind goed, al goed

Het was volkomen nutteloos verzet te plegen. De drie mannen zouden beslist geen seconde aarzelen hun vuurwapens te gebruiken en dus bleef er voor de gevangenen niets anders over dan zich gewillig opnieuw te laten boeien. En ditmaal werden ze wel degelijk grondig gefouilleerd en raakte Dick zijn vlijmscherpe zakmes kwijt.

Toen de gevangenen weer alleen waren, was hun aantal vermeerderd tot acht. In de hoek van de kelder lagen nu twee mensen van middelbare leeftijd, meneer en mevrouw Topps.

De huishoudster en haar man waren helemaal in de war en ze begrepen evenmin als de jachtopziener, dat de oude meneer Jackson zich had kunnen inlaten met een stel gewetenloze spionnen. Ze bespraken de kwestie uitvoerig met de twee mannen van de Inlichtingendienst en met de jachtopziener, want er viel nu niets anders meer te doen dan praten en wachten.

Langzaam maar zeker werd het vol-

slagen donker in de kelder. De gevangenen werden stijf van het krampachtig in dezelfde houding liggen en de kou van de betonnen vloer verkleumde hun botten.

Eigenlijk was Dick de enige die de moed nog niet had opgegeven en vastbesloten was te ontsnappen. Terwijl de anderen lagen te praten, rolde hij zich van zijn ene zij op de andere en verplaatste zich knarsetandend van inspanning naar de voet van de stenen keldertrap. En daar begon hij met nijdige bewegingen het touw, waarmee zijn handen waren vastgebonden, langs de rand van de onderste tree te schuren

Het was een pijnlijk en dodelijk vermoeiend karwei. Het touw sneed in het vlees van zijn polsen, maar hij zette door. De gedachte aan de ontdekking die hij vlak voor de binnenkomst van de donkergeklede mannen had gedaan, deed hem de tanden opeenklemmen.

,,Het is absoluut een luik," zei hij hijgend, terwijl hij zich een paar seconden rust gunde. ,,Ik heb alleen geen idee waar het uitkomt."

,,Een nooduitgang!" riep Yves triomfantelijk uit. ,,Ik heb het toch gezegd! Doorzetten, Dick. Je krijgt dat touw kapot als je volhoudt."

Aangemoedigd door de andere gevangenen schuurde Dick het dikke touw langs de scherpe steenrand.

,,Denk erom, dat je onmiddellijk je onschuldigste gezicht trekt als die kerels onverwachts mochten binnenkomen, Dick," zei Alan.

Dick was zich volkomen bewust van het gevaar dat hij liep en al zijn zenuwen waren tot het uiterste gespannen. Het zou hem geen tweede keer overkomen, dat al zijn inspanning voor niets was geweest. Met zijn oren gespitst op ieder verdacht geluid zwoegde hij door.

Ze hadden geen idee hoe laat het was, want een van de mannen had Paul zijn horloge afgenomen. Maar het was inmiddels praktisch donker buiten en ze beseften allemaal, dat de avond sneller dan ooit vorderde

Het touw om Dicks polsen werd dunner en dunner, maar het gaf zich nog steeds niet gewonnen. Op en neer bewogen zijn armen. Op en neer. .

En toen hoorden de gevangenen plotseling voetstappen stilhouden voor de deur van de kelder.

,,Dick! Snel!" siste Alan

En Dick had nog net de tijd om zich razendsnel naar de muur te rollen voor de sleutel in het slot knerste en het verblindende licht van een zaklantaarn door de donkere ruimte flitste.

Het volgende moment draaide iemand de knop van de schakelaar om en baadde de kelder in het licht.

Monsieur Martin en de man in het lichte kostuum daalden de trap af en liepen op Paul en Alan af. ,,Dus jullie hebben al onze werkzaamheden op de voet gevolgd," zei monsieur Martin sarcastisch glimlachend. ,,We hebben jullie rapporten bestudeerd en we moeten zeggen, dat ze uitstekend in elkaar zitten. De heren zijn technisch bijzonder goed geschoold. Maar nu gaan we jullie een paar vragen stellen."

Alan keek de Fransman strak aan. ,,We zeggen geen van beiden een woord voor u de jongens hebt vrijgelaten."

Monsieur Martin schudde zijn hoofd ,,Het spijt me werkelijk, maar ze zullen hier moeten blijven. Ze weten te veel en u begrijpt, dat wij geen enkel risico kunnen nemen." Hij wendde zich tot de andere man. ,,Meneer Muller, ondervraagt u de heren zo snel mogelijk, want het is al laat "

Ongeveer een half uur achtereen werden de twee mannen van de Inlichtingendienst ondervraagd, maar Paul noch Alan deed een mond open. Halverwege het gesprek werd meneer Muller driftig en hij stelde monsieur Martin voor geweld te gebruiken. ,,We kunnen ze toch dwingen te praten!" zei hij nijdig.

Maar de Fransman schudde zijn hoofd. ,,Nee, nee, daar ben ik geen voorstander van," zei hij. ,,Tenslotte zijn we collega's.

Het was volkomen nutteloos verzet te plegen. De drie mannen zouden beslist geen seconde aarzelen hun vuurwapens te gebruiken.

Ik ben net zo goed spion als de heren en honden bijten elkaar niet." Hij glimlachte. „Misschien kom ik nog weleens onder de Engelse regering te werken. Wie zal het zeggen. Ik ben een avonturier, die zijn diensten aan de best betalende klant aanbiedt."

„En voor wie werkt u nu?" vroeg Alan met opgetrokken wenkbrauwen.

De Fransman haalde glimlachend zijn schouders op. „Dat kan ik u helaas niet vertellen. Maar ik verzeker u dat mijn opdrachtgevers me goed betalen en ik verwacht stellig een aardig buitenkansje voor de afwikkeling van deze zaak. Het is allemaal nog veel mooier gelopen dan ik had durven dromen toen ik voor de eerste maal contact opnam met de heer Jackson."

„Weet meneer Jackson dat u een spion bent?" vroeg Paul.

Monsieur Martin knikte. „Ja zeker. Ja zeker weet hij dat. Ik heb het hem op een tactische wijze aan zijn verstand gebracht. Meneer Jackson wilde graag zijn medewerking verlenen aan iemand, die de gevaarlijke raketten onschadelijk wist te maken. Aan iemand die het aardse bestaan veiliger zou maken voor zijn dierbare katten."

Monsieur Martin wendde zich tot de jongens. „Jullie ouders zijn nog hier geweest, zoals jullie al verwacht hadden. Meneer Jackson heeft ze allervriendelijkst ontvangen en ze verteld, dat hij jullie vanmiddag nog zijn zeldzame zwarte irissen heeft laten zien. Ik heb zo het idee, dat ze op dit moment aan het zoeken zijn naar een groengeverfde zigeunerwoonwagen." Hij zweeg een ogenblik en voegde er grijnzend aan toe: „Nee, we zullen beslist niet door iemand gestoord worden in onze plannetjes. Nog even en er gaat weer een raket de lucht in. *Floeps!* Voorlopig waarschijnlijk de laatste."

Glimlachend liep de Fransman in de richting van de stenen trap, gevolgd door de man in het lichte kostuum. Voor de deur in het slot viel, werd het licht uitgedraaid en was de kelder weer in volslagen duisternis gehuld.

Zonder één seconde verloren te laten gaan rolde Dick zich weer naar de trap en hervatte zijn werk.

„Ik denk, dat het al negen uur geweest is," zei de jachtopziener. De omtrekken van het kleine kelderraampje waren al niet eens meer te zien.

Dick klemde zijn tanden op elkaar en spande zich in tot het uiterste. Zijn polsen gloeiden van de pijn, maar hij besefte dat de hele groep gevangenen verloren zou zijn als hij het opgaf. En hij schuurde door.

Het moment, dat het touw het begaf, kwam tenslotte nog als een verrassing. In zijn hart had hij niet durven hopen, dat het ooit zou lukken.

Zo snel hij kon, bevrijdde hij nu ook de anderen van hun touwen en een paar seconden later stond hij voor de tweede maal op de schouders van de jachtopziener en duwde tegen het luik. Langzaam, heel langzaam gaf het houtwerk mee.

De ruimte die zichtbaar werd was schemerdonker. Dick zette zich schrap en duwde harder. En toen staarde hij plotseling recht in de ogen van meneer Jackson.

Onder hem fluisterde Basil: „Is de kust veilig, Dick?"

Dick duwde het luik helemaal open en hees zich omhoog. „Ja!" zei hij.

En tot zijn verbazing wás de kust veilig. Meneer Jackson zat onbeweeglijk op een stoel vastgebonden met een prop in zijn mond.

Zonder zich te bedenken sloop Dick naar de deur en opende hem op een kier. In de hal beneden stond monsieur Martin ongeduldig op zijn horloge te kijken.

Basil, Yves en de anderen hesen zich een voor een omhoog en slopen de gang op. Over de balustrade kijkend zagen ze

... en toen staarde hij plotseling recht in de ogen van meneer Jackson.

monsieur Martin, meneer Muller en de drie donkergeklede handlangers door de voordeur verdwijnen en nauwelijks vijf seconden later werden er buiten twee auto's gestart.

Alan was de eerste, die tot actie kwam. „We moeten die radio-installatie onschadelijk maken!" riep hij. Hij gaf een aantal korte bevelen, waarna het gezelschap uiteenging om het huis te doorzoeken.

Op een zolderkamer vonden ze wat ze zochten: een zoemende, vonkende en knetterende apparatuur, die overeenkwam met de installatie van de woonwagen.

Paul nam onmiddellijk plaats achter het instrumentenbord en drukte een aantal knoppen in. Op het radarscherm in de hoek verschenen trillende strepen en hij knikte tevreden. Het rode waarschuwingslicht boven de luidspreker viel uit. „Ziezo!" zei hij. „Meneer Mullers toverdoos is onschadelijk gemaakt. Er kan ons nu niets meer gebeuren en onze enige zorg is die schurken zo snel mogelijk te laten oppakken. . . Hij zette een koptelefoon op, draaide aan een knop en zei: „Hallo, basis X veertien. Hallo, basis X veertien. Hier Flamingo groen. Stop lancering raket. Dringend. Over!" Op een van de panelen begon een groen licht te branden en Paul stond op. „Ze hebben het begrepen," zei hij. „Ik ga de marechaussee bellen. Als ze vlug zijn, kunnen ze de baai afsluiten en monsieur Martin met zijn boeven arresteren."

En zo kon het toch nog gebeuren, dat Dick, Basil en Yves die nacht in hun eigen bedden sliepen en Alan en Paul hun opdracht vervulden.

Dagen later lazen de jongens in de krant, dat de spionnen op zee waren gearresteerd door de Engelse marine en dat daarmee een eind was gekomen aan de sabotage van de raketproeven.

De eerbiedwaardige meneer Jackson was vrijgelaten toen bleek, dat hij inderdaad „te goeder trouw" had gehandeld. Hij was ervan overtuigd geweest de zaak van de vrede te dienen door de spionnen te helpen en hij had alleen maar gehoopt de wereld veiliger te maken voor zijn katten.

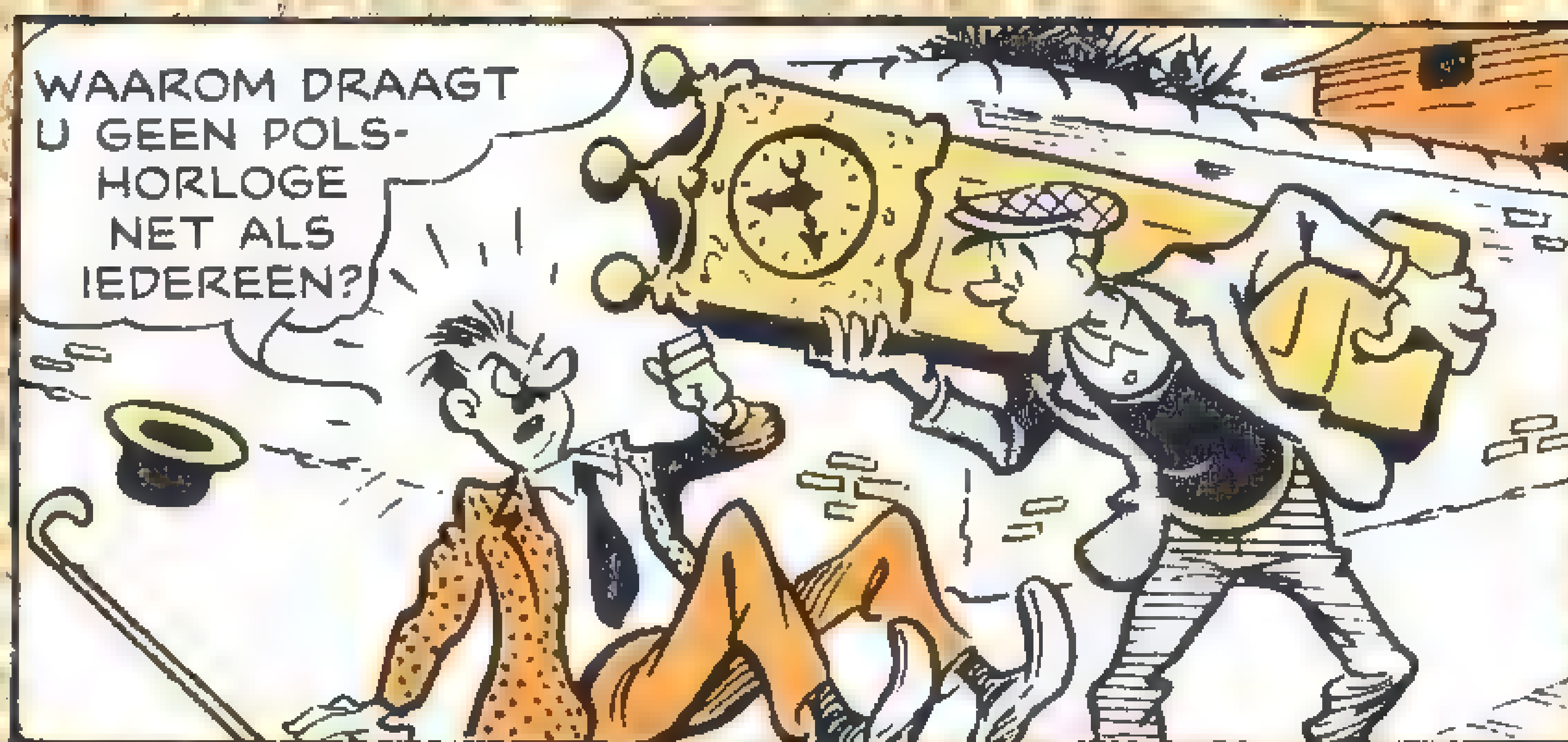
En eigenlijk was het Basil, die met de goede afloop van het avontuur de grootste triomf boekte.

Terug in Londen kon hij zijn biologieleraar een bos zwarte irissen voorhouden, die de brave man bijna achterover deed vallen van verbazing.

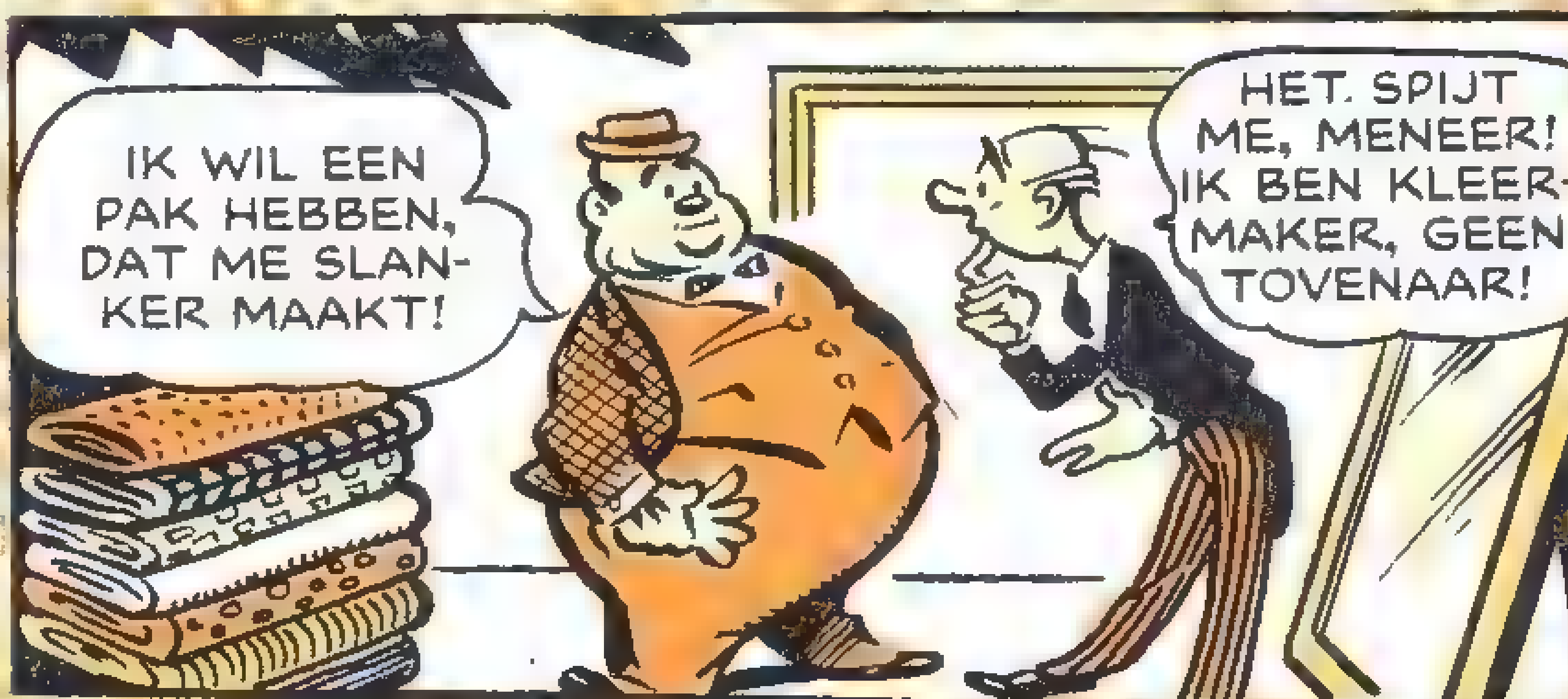
„Zwarte irissen?" zei de leraar. „Maar, Basil, die bestáán helemaal niet!"

„Eh. . . u bedoelt, dat u er nooit van gehoord hebt, meneer," zei Basil. „Maar u ziet het: ze bestaan wel. Dit is de zogenaamde *Iris Basilius Sullivanus!*"

EINDE

Een tas vol diamanten

In een grote hotelkamer in de stad Johannesburg in Zuid-Afrika zaten vier mannen aan een tafel. Twee van hen waren steeds aan het woord. De een was een lange, magere man met een paar scherpe grijze ogen, de ander een kleine, dikke man, die regelmatig met een grote zakdoek zijn bezwete gezicht droogde. De twee anderen luisterden aandachtig en zeiden slechts af en toe iets. De lange man stelde voortdurend vragen aan de dikke en deze haastte zich een antwoord te geven. Op een gegeven ogenblik tikte de lange man op de tafel en keek de anderen aan. „Goed," zei hij, „de zaak is nu dus duidelijk. Zoals onze vriend Morris zegt zal er morgen een zending diamanten naar Amsterdam vertrekken. Mister James Dickinson van de Zuidafrikaanse Diamantindustrie gaat 's ochtends om tien uur met het vliegtuig naar Brussel en vandaar met de trein naar Amsterdam." Even keek hij de dikke man aan. „Is dat juist, Morris?" vroeg hij.

„Ja, meneer Carter," zei de dikke man. „Vanochtend hoorde ik het toevallig zeggen."

De ander knikte. „Harry," zei hij tot de jongeman aan zijn linkerkant, „jij gaat Dickinson achterna en in de trein tussen Brussel en Amsterdam maak je je meester van de tas met diamanten. Je weet waar je met de stenen naar toe moet?"

De jongeman, die een scheve neus had, grijnsde. „Precies als vorige keren," zei hij. „Ik ga naar hotel De Witte Beer en geef de diamanten 's avonds af aan meneer Pieters. Die zorgt voor de rest. Daarna kom ik terug naar Johannesburg."

„Juist," zei de magere man. „Wel, ieder weet nu wat de plannen zijn. Het wordt een enorme buit, dat kan ik jullie wel vertellen. Als we de diamanten verkocht hebben, zijn we voor ons hele leven binnen." Hij keek de kring nogmaals rond. „Heeft iemand nog iets te vragen?"

De vierde man, die nog niet veel gezegd had, stak zijn hand op. „Ik zou weleens willen weten waarom deze zending diamanten door Dickinson zelf weggebracht wordt. Waarom gaat het zaakje niet goed bewaakt met een speciaal vliegtuig zoals anders? Die lui van de Diamantindustrie weten toch ook wel hoe gevaarlijk het is om zonder bewaking met een vracht kostbare stenen op stap te gaan?"

De dikke Morris gaf antwoord. „Natuurlijk weten ze dat," zei hij, „maar de reis van Dickinson is absoluut geheim. Alleen de directie weet ervan. Iedereen denkt dat het een gewone zakenreis is. Als ik niet toevallig achter de deur had staan luisteren, hadden jullie dit niet geweten."

Dat antwoord was duidelijk genoeg. Toen niemand nog vragen bleek te hebben stonden de mannen op. De lange man, Carter, pakte zijn portefeuille en haalde er een stapeltje bankbiljetten uit. „Hier is het geld, Morris," zei hij. „Tienduizend voor je mededeling. En bedankt voor de moeite!"

De dikke man, die een belangrijk geheim van de zaak waar hij werkte had verraden, stopte het geld vlug in zijn zak, groette en liep de deur uit. De anderen bespraken nog een paar punten in verband met de beraamde diamantenroof en verlieten toen de kamer.

Omstreeks dezelfde tijd zaten een paar duizend kilometer noordelijker ook vier mannen rond een tafel. Die tafel stond echter niet in een hotel, maar in het hoofdbureau van politie in Amsterdam. Commissaris Kraayema was aan het woord. „Wel, heren, de zaak is dus duidelijk. Amsterdam schijnt nog steeds de stad te zijn, waar vele misdadigers hun gestolen goud, diamanten en andere edelstenen van de hand doen. We hebben de laatste maanden steeds meer aanwijzingen binnengekregen die daarop wijzen. De opdracht is om met alle middelen deze zaak te onderzoeken. Geen enkel punt, dat van belang is, mag worden overgeslagen. Laten we hopen dat we spoedig iets vinden." Hij keek de drie inspecteurs een voor een aan. „Heeft iemand nog iets te vragen? Nee? Dan is de bespreking geëindigd."

„Is er nog nieuws?" vroeg mevrouw Viervogel een kwartier later aan haar man, terwijl ze aan tafel zaten.

„Och," bromde inspecteur Viervogel, „dat gaat wel." Tijdens de maaltijd vertelde hij iets over diefstallen van diamanten en andere kostbaarheden. Het was een interessant verhaal, waar zijn vrouw met belangstelling naar luisterde. De aandachtigste toehoorder was echter de zoon des huizes, Karel. Karel was erg trots op zijn vader en kon urenlang luisteren naar verhalen over allerlei misdaden en misdadigers. Ook nu hing hij aan zijn vaders lippen en beleefde in gedachten de jacht op grote misdadigersbendes mee. Toen zijn vader en moeder het al lang weer over iets anders hadden, droomde hij nog steeds over gestolen diamanten ter waarde van vele miljoenen guldens. En dromend ging hij even later naar zijn kamer.

Precies om tien uur de volgende morgen vertrok van het vliegveld van Kaapstad in Zuid-Afrika het passagierstoestel naar Europa. Onder de passagiers was een kale man, die een onopvallende schooltas droeg. Niemand zou verwacht hebben dat er voor een enorm bedrag aan diamanten in die tas zat. De kale man, James Dickinson, was dan ook helemaal niet bezorgd, hoewel hij de tas natuurlijk geen seconde alleen liet. Toch was er één passagier die het geheim van Dickinson kende, de donkere jongeman, die op de passagierslijst stond ingeschreven als Harry Fisher. Hij zat een paar stoelen achter Dickinson een tijdschrift te lezen. Hij had niets anders te doen, want in het vliegtuig zou hij er toch niet in slagen de diamanten te roven. Het was een rustige vlucht tot Brussel, waar de beide mannen het toestel verlieten.

Met de trein ging Dickinson naar Antwerpen, gevolgd door Harry Fisher. In Antwerpen volgde Fisher hem naar een hotel. Hij slaagde erin te weten te komen dat Dickinson hier de nacht zou doorbrengen. Mooi, dacht hij, dan zal ik ook maar een hotel opzoeken. Hij had ook van de portier gehoord, dat Dickinson de volgende morgen vroeg gewekt wilde

worden, en gaf in het hotel waar hij zelf zou slapen dezelfde opdracht.

De volgende ochtend stond hij al vroeg op enige afstand van het hotel van Dickinson te wachten. Toen deze naar buiten kwam zette hij de achtervolging weer in en volgde hem in de trein naar Amsterdam. Zij zaten in hetzelfde eersteklasrijtuig, maar Fisher was zo gaan zitten dat hij Dickinson in het oog kon houden, terwijl Dickinson hem niet kon zien. De tas met de diamanten lag naast Dickinson op de bank.

De jonge bandiet had besloten op het laatste nippertje in actie te komen. Toen de trein het Amsterdamse station binnenreed en vaart minderde, deed hij alvast de deur naar buiten open. Daarna ging hij de coupé weer in en liep naar Dickinson, die juist opstond om zijn jas aan te trekken.

„Pardon, meneer," zei Fisher beleefd, terwijl hij een sigaret omhooghield, „hebt u misschien een vuurtje voor mij?"

Dickinson keek op. „Natuurlijk," zei hij nietsvermoedend. „Ik zal even mijn lucifers pakken." Hij stak zijn hand in zijn zak om de jongeman te helpen. Plotseling gaf Fisher hem een harde duw met zijn ene hand. Met zijn andere hand pakte hij meteen de schooltas die naast Dickinson lag en vliegensvlug rende hij weg. Terwijl de trein nog reed, sprong hij op het perron en liep snel naar de uitgang.

Alles was zo razend snel gegaan, dat de omvergeduwde Dickinson pas om hulp begon te roepen toen de misdadiger al op weg was naar de uitgang. En eer de beroofde man aan te hulp snellende mensen kon vertellen wat er was gebeurd had Fisher het station al verlaten. De roof was gelukt.

Karel Viervogel was in een stille Amsterdamse straat aan het voetballen. Het was zaterdagmiddag en meteen na schooltijd was hij met een paar vrienden een balletje gaan trappen. Als gewoonlijk stond Karel te keepen. Op de straat hadden ze een veld uitgezet, waarbij hun jassen en schooltassen de doelpalen vormden. Het was een spannende wedstrijd en de jongens speelden of hun leven ervan afhing. Ze gingen zo in het spel op, dat geen van hen de man in de gaten had, die rustig over het trottoir liep. Er kwam juist een snelle aanval op het doel van Karel. Een hoge bal kwam op hem af en samen met een paar anderen dook hij erop af.

Plotseling hoorden ze achter zich een krachtterm. Een zwartharige man kroop van de grond omhoog. Hij was gewoon ondersteboven gelopen. Nijdig keek hij naar de jongens en pakte zijn tas op, die bij de botsing uit zijn hand was geschoten. Hij keek de jongens nog eens woedend aan en liep toen verder zonder een woord te zeggen.

„Nou, die maakte ook een goeie smak, zeg! Ik had hem helemaal niet gezien!" riep Karel.

„Nou ja, niks aan te doen," bromde een ander. „Kom, waar is de bal, we gaan verder." En terwijl de omvergelopen man een beetje hinkend zijn weg vervolgde, gingen de jongens door met voetballen.

Om vier uur kwam Karel thuis. Hij gooide zijn tas in een hoek, blij dat het zaterdag was. Hij pakte een boek en ging zitten lezen.

's Avonds na het eten vroeg Karel: „Is er nog nieuws over de diamantdiefstallen, vader?"

Inspecteur Viervogel zuchtte. „Ja, helaas wel," zei hij. „Vanmiddag is een man uit Zuid-Afrika op brutale wijze beroofd. Hij zat in de trein uit Antwerpen en had voor een paar miljoen aan diamanten bij zich. De dief pakte hem zijn tas af en rende weg. Hij is nergens te vinden." Inspecteur Viervogel vertelde dat de overvallen diamanthandelaar, Dickinson, alles op het hoofdbureau van politie had meegedeeld en hij vervolgde: „De dief moet ergens in de stad zitten en alle agenten kijken naar hem uit. Ik denk niet dat het iets oplevert, maar je kunt nooit weten."

Karel had aandachtig geluisterd. „Weten ze dan niet hoe die man er uit ziet?" vroeg hij.

„Was het maar waar," bromde zijn vader. „Dickinson wist alleen te vertellen dat het een jongeman was met donker haar. Hij droeg een bruine broek en een groen jasje."

Karel dacht even na. „Dat is ook toevallig," mompelde hij toen.

Inspecteur Viervogel keek zijn zoon aan. „Wat is toevallig?"

„Nou," zei Karel aarzelend, „wij waren vanmiddag in de Florisstraat aan het voetballen en toen liepen we een man ondersteboven. Dat was een jongeman en hij droeg een bruine broek en een groen jasje. En hij had ook een tas in zijn hand."

Twee van hen waren voortdurend aan het woord.

„Dat is zeker toevallig," peinsde inspecteur Viervogel hardop. „In de Florisstraat, zei je? Hm, je kunt nooit weten." Hij dacht even na. „Zou je die man nog herkennen als je hem zag?"

„Ik denk het wel," zei Karel. „Als ik me goed herinner had hij een scheve neus."

Inspecteur Viervogel gaf een klap op de tafel. „Dat klopt!" riep hij. „Dat zei Dickinson ook!" Hij sprong op. „Ik ga er meteen heen!" Hij liep de kamer uit en trok zijn jas aan. Karel liep hem achterna. „Mag ik mee, vader?" vroeg hij. „Ik weet hoe die man er uit ziet en. . ."

De inspecteur zweeg even. „Goed," besliste hij toen, „ga maar mee."

Tien minuten later waren ze in de Florisstraat. „Welke kant liep hij op?" vroeg inspecteur Viervogel. Karel wees de richting aan. De inspecteur dacht na. „Ik denk dat hij hier in de buurt een hotelletje heeft. We moeten dus de hotels maar afgaan en vragen of hij er misschien is."

Hij zette de auto weer in beweging. „Er zijn hier in de buurt een stuk of vijf hotels. Laten we eerst maar naar hotel Carillon gaan, dat is het dichtste bij."

Op twee kilometer afstand zaten op dat ogenblik drie personen in een kamer van hotel De Witte Beer. Twee mannen waren juist aangekomen; de derde, een jongeman, had op hen gewacht. „Nou, Fisher," bromde een van de mannen, „kom op met de tas!"

De jongeman legde de tas op tafel. „Hier is hij," zei hij triomfantelijk. „Twee miljoen gulden aan diamanten!"

De andere zei niets, maar trok de tas naar zich toe en deed de sluiting open. Hij keek in de tas. Eensklaps sperde hij zijn ogen wijd open en graaide in de tas. Zijn hand bracht een stapeltje boeken en schriften te voorschijn. Hij sprong met zo'n vaart op, dat zijn stoel omviel. „Wat zijn dat voor grapjes, Fisher?" snauwde hij. „Zijn dit diamanten?"

Harry Fisher werd doodsbleek. Schriften en boeken zag hij, terwijl hij een doos met diamanten verwachtte. Hij kon van schrik geen woord uitbrengen. „Dat. . . dat. . . dat kan niet!" stamelde hij.

„Dat kan zeker niet!" schreeuwde de andere man. „Wat is er gebeurd, Fisher? Waar heb je de diamanten gelaten?"

„Ik. . . ik. . ." hakkelde Fisher. „Ik heb niks gedaan! Ik heb de tas gepakt en ben rechtstreeks hierheen gekomen!"

„Is dit de tas die je van Dickinson afgepakt hebt?" vroeg de derde man rustig.

„Ja, natuurlijk!" riep Fisher.

„Is er onderweg van het station naar hier niets gebeurd?" vroeg de man verder.

„Nee," zei de jongeman aarzelend. „Of het moest zijn dat. . ."

„Dat wat?" zei de ander snel.

Fisher aarzelde. „Ja," zei hij tenslotte, „ik liep door een straat hier in de buurt waar jongens aan het voetballen waren.

Ze liepen mij ondersteboven en toen ben ik gevallen. Mijn tas viel ook, maar ik heb hem meteen weer opgeraapt." Het was even stil in de kamer. Toen sloeg Fisher zich plotseling tegen het voorhoofd. „Ik heb het!" riep hij. „Ik heb het!"

„Nou, vertel op," zei een van de mannen ongeduldig.

Fisher begon snel te praten. „Er lagen nog meer tassen op de grond. Die werden door de jongens gebruikt als doelpalen. Misschien heb ik een van die tassen meegenomen!"

De anderen begrepen het onmiddellijk. „Dan heeft een van die jongens jouw tas meegenomen," bromde er een. Hij greep de boeken. „Misschien staat hier een adres op. Ja, hier. K. Viervogel, Morellenstraat 3, Amsterdam. Die jongen heeft jouw tas!" Moedeloos gooide hij de tas weer neer. „Die jongen heeft natuurlijk al lang gezien dat het zijn tas niet is. Hij heeft de diamanten gevonden en is naar de politie gegaan!"

Doodse stilte heerste in de hotelkamer.

„Wat zijn dat voor grapjes, Fisher?" snauwde hij.

Toen begon Fisher weer te praten. „Misschien is nog niet alles verloren," zei hij. „Misschien heeft die jongen de tas nog niet opengemaakt. Weet je wat, ik zal naar hem toe gaan en proberen het te weten te komen. Het is onze laatste kans." De mannen zagen geen andere oplossing en even later ging Harry Fisher de deur uit.

„Weer niets," zei inspecteur Viervogel teleurgesteld. Ze liepen weer naar hun auto, na van de directeur van hotel Oud Amsterdam gehoord te hebben dat de gezochte man daar niet logeerde. „Waar gaan we nu heen? Even kijken. De Witte Beer is twee straten verder. Laten we het daar maar eerst proberen."

De directeur van De Witte Beer keek verbaasd toen inspecteur Viervogel uitlegde waarvoor hij kwam. „Logeert hier misschien een donkere jongeman met een scheve neus?" vroeg de inspecteur. „Hij droeg vanmiddag een bruine broek en een groen jasje."

„Ja," zei de man onmiddellijk. „Vanmiddag aangekomen. Hij is alleen niet thuis. Vijf minuten geleden weggegaan."

„Weet u misschien waar hij heen gegaan is?" vroeg inspecteur Viervogel hoopvol.

„Ook dat weet ik," zei de man. „Vijf minuten geleden kwam die meneer naar beneden stormen. Hij zag er nogal zenuwachtig uit. Hij had een schoolboek in zijn hand met een naam en adres erop. Hij sprak Engels en zei zo iets van „verkeerde tas, omgewisseld". Dat sloeg zeker op de tas die hij bij zich had."

„Welk adres stond er op dat boek?" vroeg de inspecteur. Hij begon al een vermoeden te krijgen van wat er gebeurd was.

„Wat stond er ook weer op?" zei de directeur, terwijl hij diep nadacht. „O ja, Viervogel, Morellenstraat. Het nummer weet ik niet meer."

Inspecteur Viervogel en Karel keken elkaar aan. Ze waren sprakeloos van verbazing. „Dat is mijn tas!" riep Karel. „Maar dan. . ."

„Dan heb jij thuis zijn tas!" vulde de inspecteur aan. Hij had opeens haast om weg te komen. Vlug bedankte hij de hoteldirecteur en rende de deur uit, gevolgd door Karel. De zaak is zo helder als glas, dacht inspecteur Viervogel. Die man heeft nadat hij gevallen is, de verkeerde tas opgeraapt, de tas van Karel. „Heb je niks gemerkt, Karel, aan het gewicht van die tas bijvoorbeeld?"

Karel schudde zijn hoofd. „Daar heb ik al over nagedacht," zei hij. „Maar ik heb niets gemerkt. En ik heb hem thuis in een hoek gegooid, omdat ik morgen pas huiswerk maak. Jonge, jonge, heb ik me daar met een paar miljoen aan diamanten in mijn hand gelopen!" Terwijl de wagen razend snel door Amsterdam reed, dacht Karel aan het enorme toeval, dat hem op het spoor van de misdadigers had gebracht. „Ik hoop maar dat we eerder thuis zijn dan die boef!" zei hij.

Dat bleek gelukkig het geval. Mevrouw Viervogel had nog niemand gezien. Karel liep meteen naar de tas en maakte hem open. In de tas lag een langwerpige, platte doos. Karel deed de doos open en zag een paar prachtige diamanten liggen, die schitterden in het lamplicht. Mevrouw Viervogel wist niet wat ze zag, maar haar man legde snel de zaak uit.

Toen ging hij aan het werk. De diamanten haalde hij uit de doos en borg ze op in een geldkistje. Daarna deed hij de doos dicht en stopte hem weer in de tas. Hij liep naar de telefoon en belde het politiebureau op. „Laat vier man naar De Witte Beer gaan en daar op mij wachten. Ze moeten in burger zijn en net doen of ze gewoon een kop koffie komen drinken," beval hij. Toen gaf hij Karel instructies.

Vijf minuten later werd er gebeld. Karel liep naar de voordeur en opende deze. Voor hem stond de donkere man met de scheve neus. Hij sprak Engels en liet Karels tas zien. Karel riep zijn vader. Inspecteur Viervogel luisterde aandachtig en deed erg verbaasd toen de man uitgesproken was. „Heb jij de tas niet opengemaakt?" vroeg hij Karel. Karel keek ook heel verwonderd. „Deze heer heeft jouw tas en vraagt of jij zijn tas vanmiddag hebt meegenomen," zei meneer Viervogel. Op een seintje van zijn vader ging Karel de andere tas halen. Toen hij terugkwam pakte de man de tas aan en keek erin. „Inderdaad, deze tas is van mij!" zei hij verheugd.

„Goed zo," zei de inspecteur. „Dan heeft ieder zijn eigendom weer terug."

De man was zeer dankbaar, gaf Karel een kleine beloning en vertrok.

Meneer Viervogel keek Karel aan. „Die hebben we beet!" zei hij. „Nu achter hem aan!" Ze trokken hun jas aan en gingen de straat op. In de verte zagen ze de man lopen, de tas onder zijn arm geklemd. Voorzichtig volgden ze hem.

Twee minuten na Fisher kwamen ze het hotel De Witte Beer binnen. In een hoek zaten vier mannen te praten. Meneer Viervogel ging naar hen toe en fluisterde even. Toen stonden ze op en liepen naar de tapkast. „Waar is de kamer van de man met de scheve neus?" vroeg de inspecteur.

In de hotelkamer op de eerste verdieping trok Fisher zijn jas uit. Hij nam de tas en legde hem op tafel. „Voor de tweede maal," zei hij „de tas met de diamanten!" Triomfantelijk keek hij toe hoe een van de twee mannen de tas openmaakte en de lange, platte doos eruit haalde. De man legde de doos op tafel en dee het deksel open. Meteen gaf hij een kreet van schrik en sprong overeind. „Leeg!" zei hij schor.

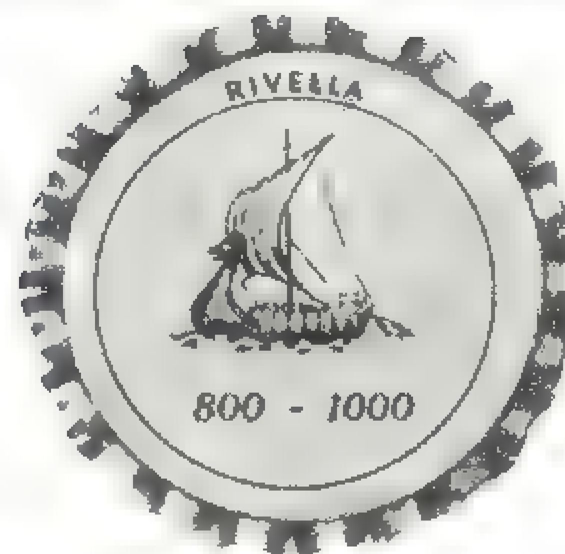
De deur van de hotelkamer vloog open en vijf politiemannen stapten naar binnen, de revolver in de hand. „Handen omhoog, heren, u bent erbij!" zei inspecteur Viervogel.

Een paar uur later gaf Fisher de adressen van zijn chef en van de andere leden van de bende en ook zij werden gearresteerd.

Karel Viervogel werd later op het politiebureau geroepen. Commissaris Kraayema hield een toespraak. „Dank zij jou," zei hij, „hebben we een grote bende dieven gepakt. Ik mag je namens de Zuidafrikaanse Diamantindustrie als beloning duizend gulden geven!" Hij overhandigde Karel een envelop, die deze met een vuurrood hoofd van verlegenheid aannam.

„En, Karel," zei de commissaris, „als je wat ouder bent en misschien ook politieman wilt worden zoals je vader, dan kom je maar hierheen, dan zullen wij samen eens praten!"

dat is leuk

RIVELLA

geschiedenis kroonkurken

Spaar paar bij paar en ding mee naar:

1e prijs	f. 250,–
2e prijs	f. 100,–
3e prijs	f. 50,–
Vier prijzen van	f. 25,–
Tien prijzen van	f. 10,–

verdere prijzen 10.000 prachtige fietsvlaggetjes.

Jongens en meisjes ! Jullie hebben natuurlijk al gezien dat er op de RIVELLA flessen nieuwe kroonkurken zitten met afbeeldingen van beroemde figuren uit de geschiedenis, zoals Columbus, Napoleon, enz. òf van belangrijke gebeurtenissen zoals: vrede van Münster, ontzet van Leiden enz. Op àndere RIVELLA kroonkurken staan weer jaartallen of tekeningen die bij deze personen of gebeurtenissen horen, (zie voorbeelden).
Spaar zoveel mogelijk van deze kroonkurk-paren bij elkaar. Als je twee paren hebt kun je al meedoen aan deze leuke prijsvraag. Mocht je alle jaartallen nog niet kennen, dan wil je onderwijzer of onderwijzeres je vast wel helpen !

DIT ZIJN DE SPELREGELS !

1. Zoek uit je verzameling kroonkurken twéé bij elkaar horende paren. Dus bijv. één kroonkurk waar Luther op staat afgebeeld + een kroonkurk waarop het jaartal 1517 voorkomt en zo ook nog een tweede paar.
Wèlke paren het zijn doet er niet toe.

2. Schrijf vervolgens een opstelletje van hoogstens één volgeschreven velletje uit een schoolschrift, over de gebeurtenis die op één van de kroonkurkparen die je instuurt, staat afgebeeld.

3. Stuur je kroonkurken met het opstelletje, duidelijk voorzien van je naam, adres en leeftijd, onder letter S voldoende gefrankeerd aan:
RIVELLA Geschiedenisprijsvraag no. 1, Postbus 275, Leeuwarden.
Inzenden vóór 25 augustus 1962.

- De inzendingen worden beoordeeld door een onpartijdige, deskundige jury die de beste inzendingen beloont.
- Over deze prijsvraag kan geen correspondentie worden gevoerd.
- Kinderen van eigen personeel en van het personeel van het reclamebureau zijn van deelname uitgesloten.
- Prijswinnaars ontvangen bericht vóór 15 september 1962.

Als je deze prijsvraag oplost, drink er dan een glas lèkkere RIVELLA bij. Het is een zuiver natuurproduct dat gezond voor je is en...... je moeder vindt het vast ook heel lekker !

RIVELLA anders dan anders
Een Friesche Vlag - Domo product.

Totempalen

Wie van Indianenboeken houdt en ze veel leest is zeker weleens het woord totem of totempaal tegengekomen en heeft zich afgevraagd wat dat nu precies voor dingen zijn, hoe ze gemaakt werden, hoe ze er uit zien enzovoort. Daarom willen we jullie hier eens iets meer over totems vertellen.

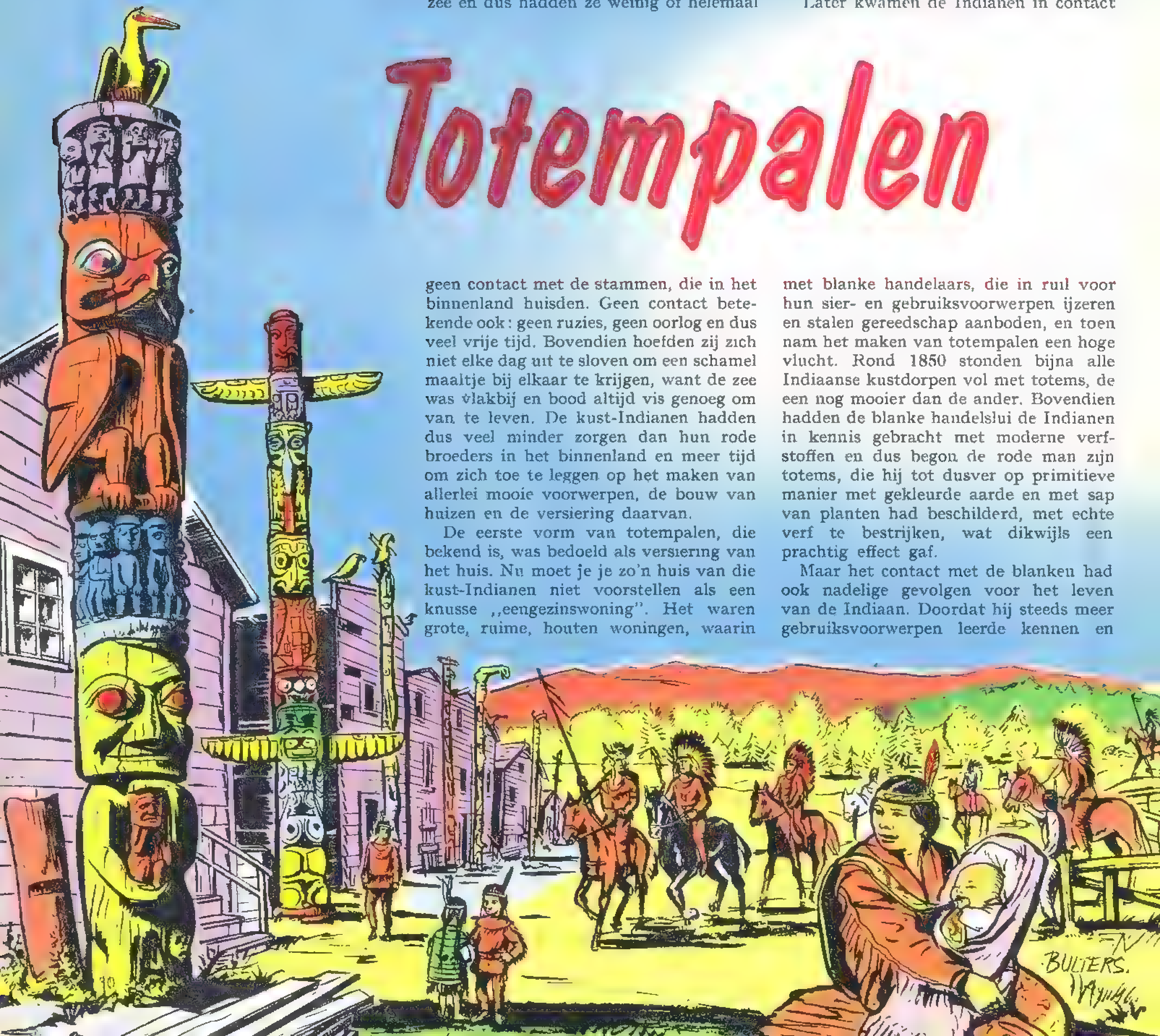
Om te beginnen moet je weten dat totempalen lang niet bij alle Indianen bekend waren; alleen de stammen die langs de noordwestkust van Canada (van Alaska tot Vancouver) woonden, maakten en gebruikten ze. Dat alleen zíj zulke meesters waren in het houtsnijden (want totempalen bestaan helemaal uit houtsnijwerk) is wel te begrijpen, als we nagaan in wat voor omstandigheden zij leefden. Hun gebied werd aan de ene kant begrensd door bergen, aan de andere kant door de zee en dus hadden ze weinig of helemaal geen contact met de stammen, die in het binnenland huisden. Geen contact betekende ook: geen ruzies, geen oorlog en dus veel vrije tijd. Bovendien hoefden zij zich niet elke dag uit te sloven om een schamel maaltje bij elkaar te krijgen, want de zee was vlakbij en bood altijd vis genoeg om van te leven. De kust-Indianen hadden dus veel minder zorgen dan hun rode broeders in het binnenland en meer tijd om zich toe te leggen op het maken van allerlei mooie voorwerpen, de bouw van huizen en de versiering daarvan.

De eerste vorm van totempalen, die bekend is, was bedoeld als versiering van het huis. Nu moet je je zo'n huis van die kust-Indianen niet voorstellen als een knusse „eengezinswoning". Het waren grote, ruime, houten woningen, waarin een hele familie, ooms, tantes, neven, nichten, grootouders en kleinkinderen, woonde. De toegang tot zo'n familiehuis werd dan vaak gevormd door een rijk bewerkte totempaal, die aan de onderkant een ovale opening had, welke als deur dienst deed. Zo'n paal gaf aan dat de familie, die in dat huis woonde, er warmpjes bij zat, en was dus bedoeld als pronkstuk.

In het begin van de ontwikkeling van de totempaal werd deze alleen gemaakt door en voor rijke families, die het maken ervan konden bekostigen. Het was een heel karwei, waaraan vaak verscheidene houtsnijders te pas kwamen, en het vorderde heel langzaam, omdat de Indianen toen het ijzer nog niet kenden en hun werk met stenen gereedschap moesten uitvoeren.

Later kwamen de Indianen in contact met blanke handelaars, die in ruil voor hun sier- en gebruiksvoorwerpen ijzeren en stalen gereedschap aanboden, en toen nam het maken van totempalen een hoge vlucht. Rond 1850 stonden bijna alle Indiaanse kustdorpen vol met totems, de een nog mooier dan de ander. Bovendien hadden de blanke handelslui de Indianen in kennis gebracht met moderne verfstoffen en dus begon de rode man zijn totems, die hij tot dusver op primitieve manier met gekleurde aarde en met sap van planten had beschilderd, met echte verf te bestrijken, wat dikwijls een prachtig effect gaf.

Maar het contact met de blanken had ook nadelige gevolgen voor het leven van de Indiaan. Doordat hij steeds meer gebruiksvoorwerpen leerde kennen en

SCHANDPAAL MET DRIE KIKKERS

DE TRIOMF VAN DE DONDERVOGEL OVER DE WALVIS IS EEN HOOFDTHEMA IN DE TOTEMPAALKUNST VAN DE INDIANEN IN BRITS-COLUMBIA

het leven voor hem steeds makkelijker werd, werd hij ook luier en interesseerde hij zich niet meer voor houtsnijwerk en het maken van totems. In het begin van deze eeuw raakte het oude handwerk helemaal in onbruik en de totems die nog overeind stonden dreigden ten gevolge van weersinvloeden en rotting ten onder te gaan. Gelukkig heeft men dat gevaar op tijd ingezien en een aantal van de mooiste totems (± 300) bijeengebracht in een museum in de Canadese provincie Brits Columbia.

Wat zijn totempalen en hoe werden ze gemaakt?

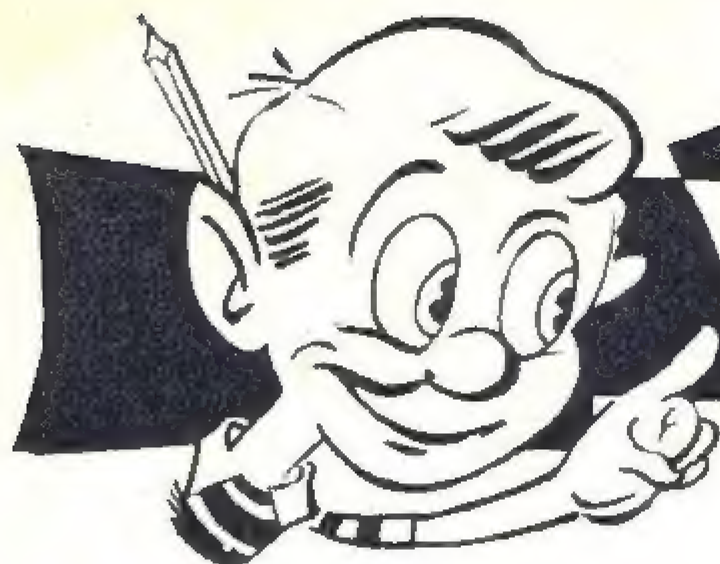
Totempalen zijn houten palen, die in lengte variëren van vier tot tien meter en meestal rijk versierd en beschilderd zijn. Voor het maken van deze palen gebruikte men cederstammen, omdat het hout daarvan gemakkelijk te bewerken is. Eerst werd de boom gekapt en de bast verwijderd. Daarna werd de stam van binnen uitgehold om hem licht te maken. Als dat allemaal gebeurd was, werd de paal naar het dorp gesleept, waar de houtsnijders begonnen met de versiering. Van boven tot onder werd een touw langs de paal gespannen, waardoor zij in staat waren hun figuren precies recht onder elkaar te plaatsen. Uitstekende delen werden afzonderlijk gemaakt en naderhand met klampen aan de paal bevestigd. Als de paal klaar was, werd een kuil gegraven op de plaats waar hij moest komen te staan en meestal ging de oprichting met een groot feest gepaard, dat „potlatch" heette.

Totempalen werden opgericht om verscheidene redenen. Behalve als versiering van de huizen werden ze ook gebruikt als begraafplaats voor leden van de familie, van wie dan de urn met as in het bovenste deel van de paal werd geplaatst; ze werden ook gebruikt als herkenningsteken voor een bepaalde familie, zoals wij de familiewapens kennen; ook gebruikte men ze wel ter bespotting van iemand die grote schulden had. Als hij zijn schulden had betaald, werd de paal in het openbaar vernietigd. Maar in de meeste gevallen was de totempaal bedoeld als teken om aan te geven hoe rijk men was. De totems die met dat doel zijn gemaakt zijn de mooiste die er bestaan. Er werd ontzaglijk veel arbeid en tijd aan besteed om ze zo mooi mogelijk te maken en de verschillende families in een Indianendorp probeerden elkaar steeds te overtroeven. Op de totem werden de geschiedenis van de familie uitgebeeld, de heldendaden van gestorven voorouders enzovoort.

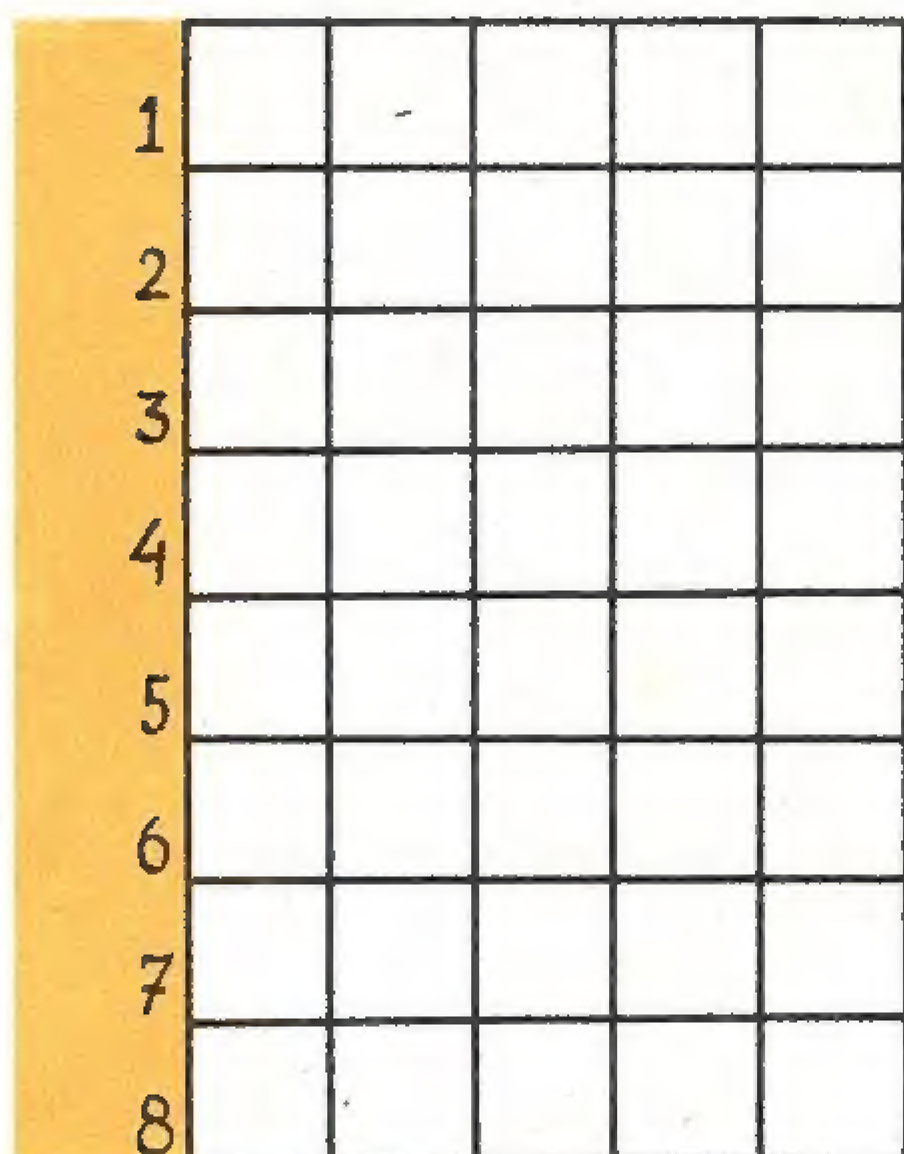
Als we nu zo'n totempaal bekijken, dan valt direct op, dat er bijna geen mensen-, maar wel veel dierenfiguren op voorkomen, zoals vogels, beren en vissen. Hoe is dat nu mogelijk als we weten, dat hier de geschiedenis van een stam, dus van ménsen, werd uitgebeeld? Om dat te begrijpen moeten we iets weten van de gedachtenwereld van de Indianen. Zij geloofden namelijk dat elke stam, elke familie, verwant was aan een bepaalde diersoort en dat die stam en dat dier teruggingen tot één gemeenschappelijke voorvader. Vandaar dat op totems zoveel dieren voorkomen.

Het „lezen" van een totempaal, dus het begrijpen van de meestal symbolische voorstellingen, is niet makkelijk en alleen mensen die er een studie van gemaakt hebben zijn daartoe in staat. Maar ook al begrijpen we niet altijd wat al die voorstellingen betekenen, we kunnen toch wel genieten van het fijne vakmanschap, waarmee ze gemaakt zijn.

WOLF

WIE PUZZELT ER MEE?

1 Hoofdstad van een Nederlandse provincie
2 Soort graan
3 Niet nat
4 Lichaamsdeel
5 Windstreek
6 Familielid (meerv.)
7 Uitgebouwd venster
8 Telwoord

Puzzel, ingezonden door René Theunissen in Geldrop (12 jaar)

Als je de woorden goed hebt ingevuld, lees je op de eerste rij van boven naar beneden de naam van een gebergte in Europa.

Ziekenlijstje

Jannens van Dijk, Tuikwerd 51 in Delfzijl is 6 jaar. Hij ligt al een jaar op bed en spaart ijverig ansichtkaarten.

Lily Otte, Diaconessenhuis in Haarlem (5 jaar) ligt al voor de zesde keer in het ziekenhuis. Ook zij is dol op ansichtkaarten.

Robbie Teeuwen, Maria-Stichting, Jongensafdeling, Kinderzaal in Haarlem, is het slachtoffer geworden van een verkeersongeluk. Hij zou graag wat post ontvangen en als het kan ook wat foto's van filmsterren.

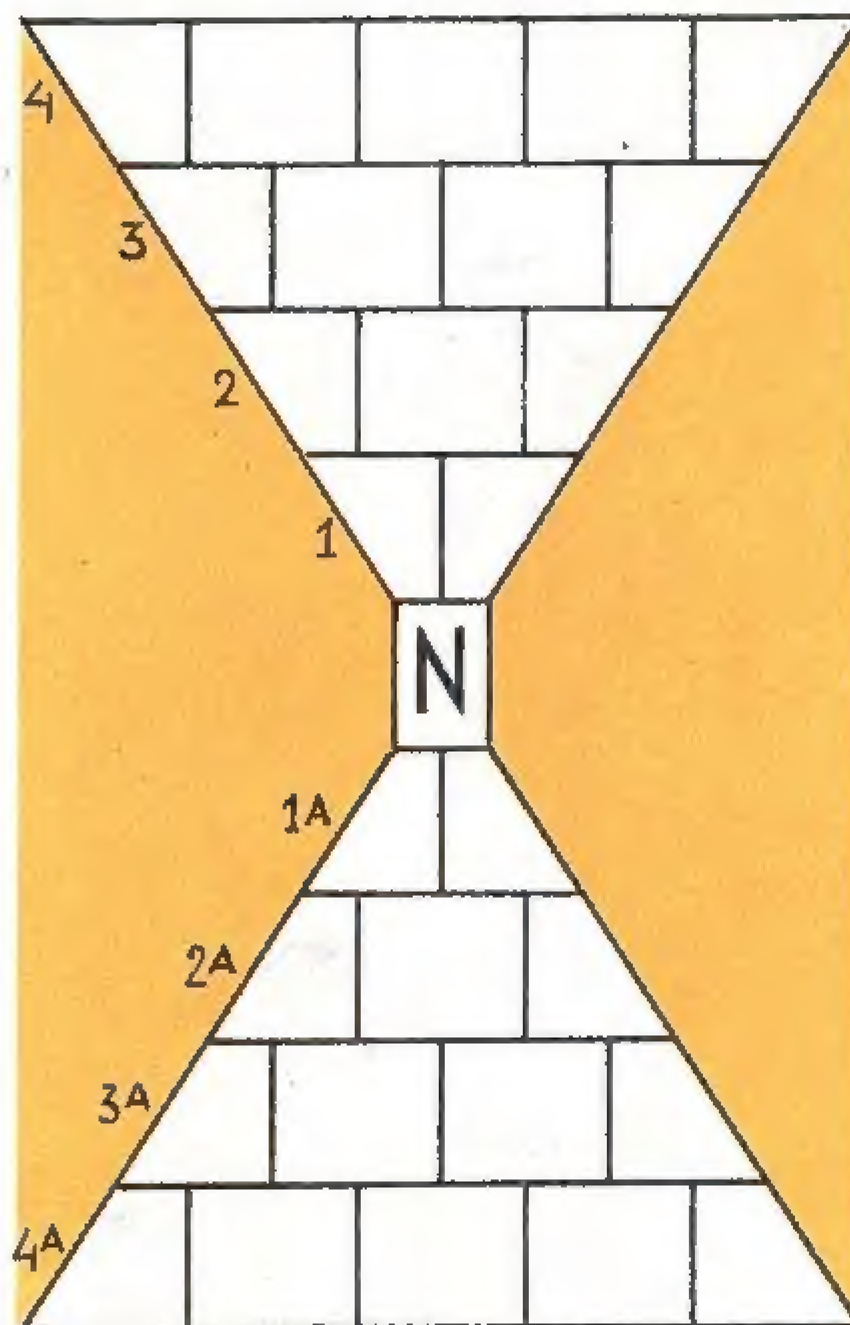
Jeanne, Hanneke en Ria Vader (16, 8 en 10 jaar) liggen alle drie in het Zeehospitium „Zonneveld" in Oostkapelle (Zld.) en moeten nog een hele tijd kuren. Met wat post, ansichtkaarten of foto's van filmsterren zijn ze erg blij.

Namens alle zieken van deze week hartelijk bedankt!

Zandloperpuzzel, ingezonden door Marion Zwartjes, Rotterdam.

Bij deze puzzel moet je vanuit het midden beginnen. Daar staat de letter N. Door er telkens een letter bij te doen, vind je de andere woorden.

1 Voegwoord
2 Kippenloop
3 Huldigen
4 Neerslag
1a Voorzetsel
2a Metaal
3a Telwoord
4a Vervoermiddel

Oplossingen van de puzzels uit ons vorig nummer

Een-woord-rebus

W-IN-T-ER-M-AAN-D = WINTERMAAND

Groeiend woord

P-PA-PAN-PAND-PANDA

Welke steden zijn het?

NAPELS, ROME, LEUVEN, LUIK en ARNHEM

WE-puzzel

W E K K E R
Z W E D E N
G E W E E R
G E D W E E
V E L U W E

Verschuifpuzzel

S P E C H T
Z W A L U W
K I E V I T
T A L I N G
E K S T E R

De cursief gedrukte letters vormen het woord HAVIK.

Vogelpuzzel

De acht vogelnamen zijn: pARKiet - LIJSTer - BUIzerd - zwALuw - kakaTOE - spREEuw - rOERDOMp - ekSTER.

De eerste letters van de gevraagde woordjes vormen het woord: ALBATROS

De gouden kraag

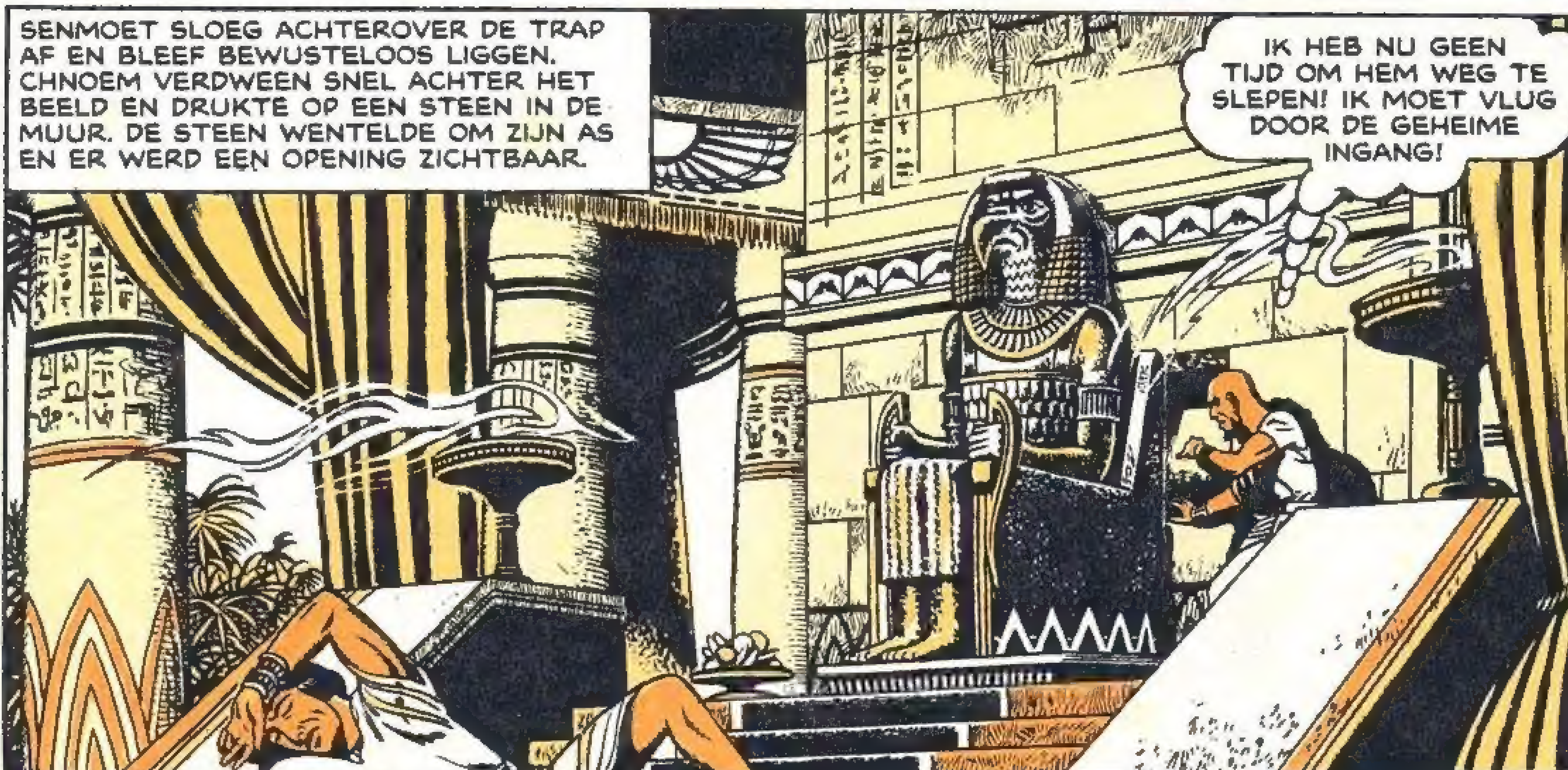

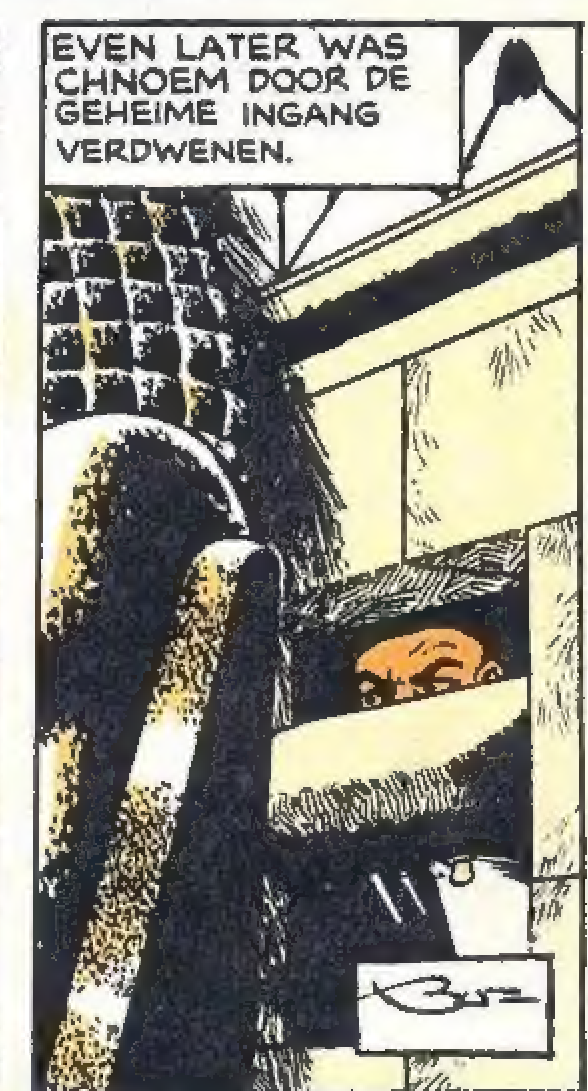

Voor Nederland: Redactie en administratie: Nassaulaan 51, Haarlem. Abonnementsprijs: 20 ct per nummer. Losse nummers: 30 ct.
Voor België adres: N.V. Tijdschriften Uitgevers Maatschappij, Van Schoonbekestraat 36, Antwerpen. Prijs: 5 frank.